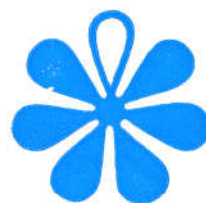

♦ A ♦ S ♦ D ♦

Obsah 6. čísla 20. ročníku - 1988

Co ode mne žádá Bůh?
Proč jsem adventistou?
Tři obrázky z alba synů Izai
Hřích nedůvěry
Kniha naší istoty
Poznali jsme a uvěřili — závěr
Poznávání různých redukčních
diet
Co dělat pro lepší zdraví
Násilí a nenásilí
O konci ★ Důvěra dítěte
Dítě a jeho vzor
Kočka zachráncem
Hledání vlastní tváře
Vy se ptáte — my odpovídáme
Musí krásné být...

ZNAMENÍ DOBY

„Hospodin bude žehnať svoj ľud pokojom“

V živote väčších či menších národov, spoločností alebo jednotlivcov bývajú významné udalosti hlboko zapísané do ich vlastných dejín a pamäti. Aj uplynulý rok — 1988 — bol bohatý na rôzne, pre nás veľmi významné výročia.

Po prvej svetovej vojne, v roku 1918, vznikla samostatná Československá republika, ktorá znamenala vyslobodenie našich národov z područia Rakúsko-Uhorskej monarchie a poroby politickej, duchovnej i hmotnej. Tým sa splnila túžba českého i slovenského národa po slobode — po tom, aby si vlastné národné, hospodárske i kultúrne záležitosti mohli spravovať sami. Vznik prvej Československej republiky pred 70 rokmi bol v mnohom ohľade pre nás jedinečnou príležitosťou a významným predpokladom usporiadania spravodlivých pomerov v našej dvojnárodnej vlasti.

Je pravdou, že dvadsaťročné obdobie trvania tejto republiky malo svoje kladné, ale aj tienisté stránky. Domáce pomery boli silne ovplyvňované vývojom medzinárodných udalostí. K rýchlemu spádu neblahého vývoja až k tragickému koncu prvej republiky veľkou mierou prispeli aj neusporiadané pomery politické, sociálne, hospodárske i národnostné. Potvrdila sa pravda, že národy so sebašlachetnejšími ideálmi a predsavzatiami, no len s proklamovanými heslami a neriešenými problémami sa stávajú korisťou brutálnej presily.

Za Rakúsko-Uhorska naša cirkev existovala len pod menami rôznych dobročinných a náboženských spolkov. V rokoch 1918 — 1938 mohla síce s ostatnými vyznaniami rozvíjať svoju činnosť, ale netešila sa rovnoprávnosti.

Do súvisu našich spomienok smutne zapadá aj polstoročie mníchovskej zrady, ktorá znamenala koniec Československej republiky a začiatok preťažkého obdobia druhej svetovej vojny so všetkými jej tragickými dôsledkami, z ktorých mnohé pretrvávajú dodnes.

Napriek nesmiernym útrapám, ktoré druhá svetová vojna priniesla miliónom ľudí na celom svete, nemožno povojnové obdobie označiť za dobu vytúženého mieru a spravodlivosti v medzinárodnom rozsahu. Našli sa aj takí, čo na ľudskej biede zarobili a zbohatli. Naplnili sa slová Jak 5, 1-6. Nové Československo bolo treba vybudovať na nových základoch podmienených povojnovou situáciou. Dobré známe Februárové udalosti spred 40 rokov vychádzajúce z ideálov spravodlivejšieho usporiadania sociálnych, ekonomických a kultúrnych pomerov v našej vlasti poskytli príležitosti, aby sa už nikdy nevrátili časy národnej poroby a sociálnej nespravodlivosti, ktoré by sa stali príčinou možných nepokojov širšieho rozsahu.

Budovateľské úsilie v pofebruárovom období malo svoje peripetie a boľavé miesta, no prispelo k smelému vykročeniu smerom k pred-savzatým cieľom a dnešnej skutočnosti priemyselne, hospodársky a kultúrne vyspelé krajiny. V rodine európskych národov má dnešné Československo svoje miesto na strane socialistického tábora. Ne-malým dielom prispelo a dosiaľ prispieva k stabilite povojnovej

mierovej Európy. To, čo naše národy v budovateľskom období dosiahli, vyžadovalo nemalé úsilie rúk i umu nášho pracujúceho ľudu. Významné výsledky sa nedosiahli bez prekonávania ťažkostí v minulosti a nedosiahnu ani v blízkej či ďalšej budúcnosti. Prekonávanie prekážok a ťažkostí je však previerkou nosnosti a spoľahlivosti po-čiatočných ideálov.

Naša cirkev privítala zrovnoprávnenie s ostatnými cirkvami. Avšak bolo potrebné budovať nové vzťahy medzi štátom a cirkvou, vzájomne sa poznávať a hodnotiť pozitívne i negatívne pohľady a skutoč-nosti. Až dodnes sa neustále rozširuje priestor pre rozhovor a na-právanie chýb minulosti.

Medzi tohtoročné spomienky patrí aj 20. výročie schválenia zákona o československej federácii, ktorý zavŕšil dlhodobý zápas skutočného zrovnoprávnenia dvoch bratských národov a stal sa výrazom dobrej vôle svorného nažívania Čechov a Slovákov pri budovaní spoločnej vlasti.

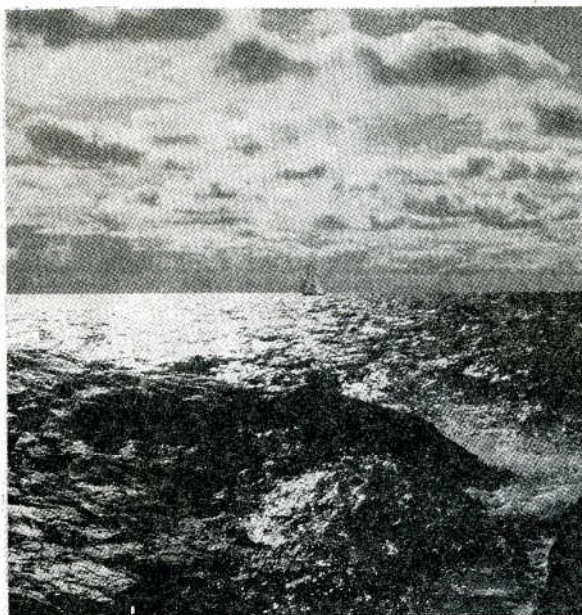
Cirkev adventistov s.d. pri týchto spomienkových príležitostiach myslí aj na svoje skoro storočné pôsobenie v historických zemiach českých a na Slovensku. Priekopníci i členovia tohto hnutia boli svedkami životných zápasov našich národov o slobodu národnú, so-ciálnu a duchovnú. Spolu s našim ľudom trpeli v časoch národnej poroby, prežívali radostné chvíle oslobodenia po prvej i druhej sve-tovej vojne a spolu zápasili o uskutočňovanie ušľachtilých cieľov. Tešili sa s ostatnými cirkvami a cirkevnými spoločenstvami z nábo-ženskej slobody a trpeli jej občasným obmedzovaním. Vďaka Vše-mohúcemu Bohu za to, čo dobrého i bolestného smeli s ľudom na-šich národov prežiť, z čoho sa smeli tešiť a k čomu mohli priložiť svoje ruky.

Cirkev adventistov s.d. tento jubilejný rok nedovoľuje zabúdať ani na významnú udalosť spred storočia. V októbri roku 1888 zasadala Generálna konferencia v Minneapolise. Toto zasadnutie svojimi vý-sledkami rozhodlo o smere ďalšieho teologického vývoja cirkvi. Zdô-raznením ospravedlnenia z viery sa Cirkev adventistov s.d. veľmi dôrazne primkla k reformačným princípom spásy jedine z Božej mi-losti skrze zásluhy Ježiša Krista. Dennodenne žijeme z Božej milosti, deň čo deň sa musíme spoliehať na spravodlivosť Ježiša Krista, lebo vlastných zásluh na spásu nemáme, ani mať nebudeme. Toto rozpo-znanie premietnuté do života viery, nádeje a lásky patrí k príprave na stretnutie s našim Spasiteľom pri Jeho druhom advente.

Horlivé očakávanie tejto udalosti nám nijako nebráni prispievať svojím pracovným úsilím a hrivnou mierotvorného vplyvu k zápasu nášho ľudu o kvalitnejšiu spoločnú mierovú budúcnosť. Opretí o Bo-žie slovo prosíme Pána, aby ľud našich národov chránil a aj v nastá-vajúcom roku 1989 ho požehnával podľa svojho prepevného zaslúbe-nia: „Hospodin dá silu svojmu ľudu, Hospodin bude žehnať svoj ľud pokojom.“ (Žalm 29,11)

DANIEL DUDA

Co ode mne žádá Bůh?

Psycholog požádal jistého muže, aby mu sekal dříví. První den šlo všechno jako na drátku. Druhý den dokonce obdržel dopředu dvojnásobnou mzdu s přáním, aby sekal tupým koncem sekery. Po kratším čase to vzdal. „Musím vidět, jak lítají třísky,“ zdůvodnil své rozhodnutí.

Na člověka působí velmi znepokojivě, když neví, proč nějakou práci dělá, proč se od něj něco žádá. Radu lidí trápí z našeho hlediska mnohem závažnější otázka: Co ode mne žádá Bůh? A proč to žádá?

Pokud jde o vztah k přátelům, musím vědět, na čem jsem. Ale jak mám vědět, jak vypadá můj vztah k Bohu? Kdy je se mnou spokojen, a kdy ne? Někdy si myslím, že kdyby nám to dal černé na bílé, nebyl by to žádný problém. Ale takhle — nikdy pořádně nevím, zda jsem skutečně udělal dost.

Jeden bohatý mladý muž položil Pánu Ježíši tutéž otázku: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ (Luk 18,18) Co se ode mne žádá? Já už přece toho dělám tolik, ale nevím, zda to stačí. Mladý muž dostal naprosto konkrétní odpověď na svou otázku, ale vůbec se mu nelíbila.

Také si občas kladeš otázku, zda toho pro Boha děláš dost? Pocítil jsi již také vinu, že jsi nevykonat, co jsi měl? Nebo raději ani nechceš slyšet, co Bůh žádá, protože vlastně vůbec nejsi připraven dělat to, co si Bůh přeje?

Co Bůh ode mne žádá? Kdybych to věděl přesně, mohl bych přece vyhovět jeho požadavkům. A existuje něco jako jakési Boží minimum — souhrn požadavků?

Izraelský národ se stále snažil měřit svůj postoj k Bohu. Prorok Micheáš je proto napomíná a popisuje jejich způsob uvažování: „Jak předstoupím

před Hospodina? S čím se mám sklonit před Hospodinem na výšině? Mohu před něj předstoupit s obětmi zápalnými, s ročními býčky?“ (Mich 6,6) Jak velký mám dát dar (kolik mám koupit svíci, kolik mám dát na stavbu kostela nebo na chudé), aby Bůh splnil moje přání?

Když se ptáme po seznamu věcí, které máme učinit, je to obvykle znamení, že jsme neporozuměli ani Bohu, ani podstatě křesťanství. Ptát se po seznamu nejnужnějších požadavků, to nesevřďčí o úzkém osobním vztahu. Jde nám snad o jednotlivé výkony, výhody, ale ne o Krista.

Když v manželství nepanují dobré vztahy, začínají se manželé dovolávat svých práv a povinností druhé strany. Tak je to i s naším vztahem k Bohu.

Ptáme se tedy po povinnostech, zákonech, podmínkách vstupu do Božího království. Izraelci se také ptali, co Bůh požaduje: „Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v desetitisících potoků oleje?“ (Mich 6,7) Dokonce víme, že v izraelském národě došlo i k lidským obětem. S takovým převráceným pohledem na Boha se pokoušeli získat Boží přízeň. Ptali se: Co chceš, Bože? Chceš mé nejstarší dítě? Všechno, co chceš, ti dám. Jen mi řekni, co mám dělat. Jmenuj obnos, sumu nebo hodnotu. Tak se vyvíjí pohanský obraz Boha — člověk se snaží udobřit si zlobící se božstvo, nějak si získat „nepřítele“.

Také dnes klademe podobné otázky. Co ode mne, Bože, žádáš? Chceš, abych dal desátky, dary a kolik ti mám dát ze svého času?

Nejednou jsme již četli o lidech, kteří si chtěli svůj dluh u Boha odčinit. Přijali pohanský pohled na Boha a pokoušeli se ho určitými způsoby jednání uchlácholit. Jedním z nich byl například Antonín, jeden z nejslav-

nějších mnichů rané křesťanské církve. Žil v Egyptě a byl velmi bohatý. Jednoho dne uslyšel při bohoslužbách: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, a rozdej chudým.“ Okamžitě prodal svůj majetek, všechno rozdál chudým a odebral se do hor, aby tam žil v osamělosti. Jedl jen nepatrně, nepečoval o svůj zevnějšek a nosil hrubé šaty. Také Martin Luther se snažil, aby se Pánu Bohu zalíbil. Celé noci přemýšlel nad otázkou, co od něho Bůh žádá, až z Boží milosti pochopil, že lidé získávají věčný život jediné skrze víru.

Mladá žena přijala zaměstnání u jednoho muže — měla vařit, uklízet, prát, žehlit košile... Pracovní podmínky a povinnosti vypsal tento muž na papír a pověsil na dveře svého bytu. Slo to dobře, až se do děvčete zamiloval a oženil se s ní. Co se stalo se smlouvou a s podmínkami, které visely na dveřích? Všechno bylo samozřejmě vykonáváno jako dřív, ba mnohem lépe, ale již ne kvůli odměně. Nyní to všechno dělala mladá paní z lásky, jako součást svého vztahu.

Když v nějakém vztahu lásky existují problémy, odvoláváme se na práva a povinnosti. Schází-li láska, zůstane nám studený zákon. Když říkáme: „Chodím do shromáždění, dávám své církvi mnoho peněz, snažím se, abych vedl dobrý život“ anebo když se ptáme: „Proč nemohu to anebo to dělat?“, pak se z našeho vztahu vytrácí láska.

Jaká byla tedy dána odpověď na otázku, kterou kladl lid izraelský? „Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ (Mich 6,8) Jiný překlad zní takto: „Bylo ti, člověče, řečeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá, totiž abys zachovával Boží slovo, žil v lásce a byl pokorný před svým Bohem.“ A Pán Ježíš nám to vysvětluje, když říká: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ (Mat 22,37) To, co vychází ze srdce, nejsme schopni změřit.

Co žádá Bůh? Nepřeje si náboženský „provoz“. Ani 10 000 obětních beránků nebo třeba 50 000 Kčs. To všechno mu již dávno patří. Co si Bůh opravdu přeje? Chce nás, nikoli jen ubohé kousky „dárků“, které jsme pro něj připravili. Dejme mu ten jediný dar, který má pro něj hodnotu — sami sebe. Vždyť to je to jediné v celém vesmíru, co může vlastnit pouze tehdy, když mu to sami darujeme.

O tom, zda budeme v nebi, se rozhoduje již dnes na zemi. Budeš-li mu patřit zde, budeš jistě jeho i jednou v nebi. Chceš-li být v Božím království, dovol, aby jeho království vládlo ve tvém srdci již dnes. LS

Proč jsem adventistou?

Bratr dr. H. Heinz, profesor na teologickém semináři v Darmstadtu — Marienhöhe, se zamýšlí nad otázkou, co to znamená být adventistou. Zamysleme se spolu s ním.

1. Být adventistou znamená být křesťanem

Jako adventista se cítím být dědicem prvokřesťanské církve, všeobecné (katolické) církve prvních století, a reformačních proudů církve. Být adventistou neznámá upírat neadventistům spasení a omezit křesťanskou církev jen na seznam členů církve adventistů. Existuje světoširá, neviditelná, skrytá církev a jednota členů této církve je v Pánu Ježíši. V Gal 3,26 stojí: „Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši.“ Proto v Základních věroučných výrocích adventistů čteme: „Církev je společenství věřících, kteří vyznávají Ježíše Krista jako Pána a Spasitele. Univerzální světoširou církev tvoří všichni, kteří skutečně věří v Krista.“ Hodnota tohoto přesvědčení vyplývá z ekumenického úkolu církve adventistů, aby se křesťané před celým světem přiznávali ke Kristu a jeho slovu a podle toho i žili.

2. Být adventistou znamená být prospěšným a užitečným křesťanem

Jako adventista věřím, že Písmo svaté je Boží slovo (1 Tes 2,13). Jeho naučení a rady do života jsou závazné. I když je víra prověřována rozumem, nesmí se nechat rozumem omezovat. Apoštol Pavel píše: „... přivádíme každého člověka správně uvažujícího k tomu, aby se podřídil a poslouchal Krista.“ (2 Kor 10,5 Petrů)

S prvními křesťany, se středověkou církví, s reformátory a všemi upřímnými křesťany dnešní doby uznávám a potvrzuji „tajemství zbožnosti“ (1 Tim 3,16). Odmítám každý racionalistický výklad, který by podkládal slovo Písma jiný smysl. Adventisté věří v Boží inspiraci Písma svatého, v troj-jediného Boha, v božství a zástupnou smrt Ježíše Krista, která nás smířila s Bohem, ve smířčí službu Ježíše Krista jako velekněze, ve viditelný druhý příchod Krista ve slávě.

3. Být adventistou znamená žít jako prvotní křesťané

Řekneme-li adventista, pak tím rozumíme věřícího, který má svůj konkrétní názor na svět a svůj křesťanský životní styl. Adventista vyznává, že evangelium plně porozumíme jen tenkrát, když počítáme s druhým příchodem Pána Ježíše na naši zemi. Pak platí jeho poselství jak o Božím panství v přítomnosti (Mat 12,28), tak

v budoucnu (Mat 25,31.32). Je to také učení apoštolské.

Vrchol křesťanské naděje se uskuteční ve viditelném, osobním a slavném příchodu Ježíše Krista. Druhý příchod Krista je ústřední myšlenka Písma svatého. Jeho trvalé očekávání a pozorování různých znamení doby před jeho příchodem patří ke znakům pravého křesťanství. Zvěstuje světu, který je bez naděje, co potřebuje vědět a k čemu sám nedochází. Oslovuje ospalé a nevěřící křesťany, aby se probudili.

4. Být adventistou znamená být křesťanem podle učení reformace

Církev adventistů je církev protestantská (protestari = svědčit, tedy svědčit pro biblické slovo). Souhlasí s biblickým poznáním reformátorů, že učení a život církve musí být v souladu se zásadami Písma. Církevní tradice nemá za úkol Písmo doplňovat nebo vysvětlovat. Víra adventistů je zakotvena plně v Písmu svatém. Někjaký výklad na základě tradice je závazný potud, pokud je v souladu s Písmem. Adventisté se hlásí k reformačním církvím 16. stol. v jejích velkých čtyřech sola-principech: sola scriptura, sola Christo, sola gratia a sola fide. To znamená: jediné podle Písma, jenom skrze Krista, jenom milostí a jen skrze víru.

Hodnota těchto principů je ve výlučném vyvýšení Krista a jeho milosti. Jedině Kristus je dárce a člověk příjemcem. Protože je člověk ospravedlněn, spasen jediné skrze víru, adventisté učí a zdůrazňují jistotu spasení.

To je velké potěšení a povzbuzení, které čerpáme z evangelia. Jistota spasení však neznamená názor: „Jednou spasen — provždy spasen“. Spasení je závislé na naší poslušnosti Boží vůli.

5. Být adventistou znamená uplatňovat reformační zásady i v dnešní době

Velká reformace 16. století neodstranila všechny nesprávné zvyky a odchylky od křesťanské víry. Adventisté souhlasí s pokračováním reformace, které se projevilo křtem dospělých (tedy lidí, kteří předtím uvěřili) a probuzením (teologie posvěcení v pietismu a metodismu). Považují se za pokračovatele reformace.

V uvedených Základních výrociích víry čteme: „V posledních dnech, v čase rozsáhlého odpadnutí, je zde skupina, 'církev ostatků', která zachovává Boží přikázání a věrnost Ježíši.“ Adventisté se přiznávají k sobotě jako biblickému dni odpočinku. Tím zdůrazňují neměnitelnost Božího zákona. Svěcením soboty vyznávají Boha — Stvořitele a Vykupitele. Vyznávají-li nesmrtelnost skrze víru a naději na vzkříšení, zdůrazňují suverenitu Stvořitele, který stojí nad pohanským názorem, že člověk má nesmrtelnou duši.

Spolu s poselstvím tří andělů ze Zjevení 14. kapitoly volají všechny lidi, tedy i křesťany, aby se vrátili k Bohu — Stvořiteli a jeho přikázáním a opustili všechny církevní deformace. Toto volání je současně voláním o ho-dině soudu a druhém příchodu Ježíše Krista (Zjev 14,7.14). Viditelná Boží církev v dnešní době se poznává podle vztahu k Božím přikázáním: „V tom je základ vytrvalosti křesťanů, kteří zachovávají přikázání Boží a víru v Ježíše.“ (Zjev 14,12 Petrů)

Z toho vyplývá pro každého křesťana nezbytnost návratu k projevené Boží vůli a osobní odpovědnost před druhým příchodem Ježíše Krista. Pán Ježíš řekl: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mat 7,21) To je soudobé reformační poselství.

6. Být adventistou znamená být vyznávajícím křesťanem

Boží církev je nadnárodní světová církev. Evangelium je určeno celému světu, všem národům (Mat 24,14). Cílem Boží církve je volat křesťany i celý svět k biblickému slovu a očekávání návratu Spasitele. Světoširé adventistické křesťanství odpovídá apoštolskému vzoru šíření evangelia a zdůrazňování příchodu Páně (Sk 17, 30.31).

Být adventistou znamená mít radost z přítomného i budoucího vykoupení a nabízet lidem odvahu k životu zdůrazněním slov Páně: „Ano, přijdu brzo.“ (Zjev 22,20)

1. Když Boží program s člověkem přesahuje naše mínění

Vzpomeňme na Betlém, místo narození Pána Ježíše. O více než tisíc let dříve se v něm narodil David, syn Izai. Jako chlapec hlídal stáda pasoucí se na pahrbcích kolem Betléma. Prostý pasáček, kterého si Pán Bůh vyvolil a kterému svěřil v pozdějších letech péči o svůj lid.

Bylo to velké překvapení, když do domu Izai přišla vzácná návštěva — prorok Samuel. Skončil obřad obětování, proč ale po následné hostině ten mimořádný zájem proroka o každého syna Izai? Samuel má tajné pověření — pomazat posvátným olejem budoucího krále. Napětí nebere konce. Sám prorok je šokován, proč sedmero Boží NE? Na otázku, zda jsou zde všichni synové, nahlašuje rozpačitý otec nepřítomného a nejmladšího Davida. Byl zavolán mládeneček v pastýřské haleně. Na jeho hlavu je ze stříbrného rohu vylit vzácný olej. Bratři hledí v tichém úžasu. Zdatný Eliáb svěřil svá ramena, Abinadab má snad nějakou otázku, která zůstala nevyslovena, Samo přešlapuje a pak zamíří zpět ke svým povinnostem. I David se vrací k ovčím. To lidské „proč“ a „proč právě on“, zůstalo nezodpovězeno.

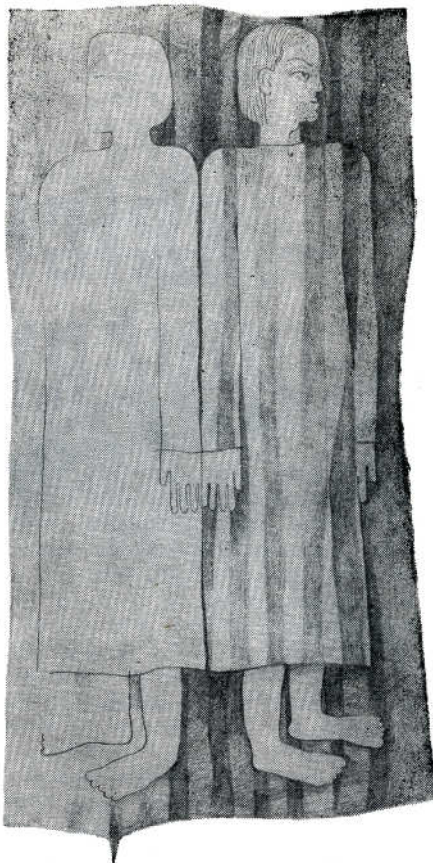
V průběhu let se v každé rodině objeví otázka „proč právě ten“ v poloze závidění nebo přejčnosti.

David šel dál za svými všedními povinnostmi. Je ale obohacen mocí z výsosti. Neví, co bude dál. Má ale jistotu, že Bůh své děti nevede jinak, než by si přály být vedeny, kdyby viděly konec své cesty. David je ryzí, Bohu odevzdaný. Jsem takový já?

2. Když vsadíš na Boží převahu

Zápas Davida s Goliášem — vždy živý a tolik známý příběh, který přešel v úsloví, zneužívaný, a přece vždy znovu pochopený i prožitý. Znovu se poohlédneme po Davidových bratrech. Tři nejstatečnější nastoupili na frontu. Vojsko Izraele je v nebezpečí, Boží jméno zhanobeno a David má zachránit svůj národ. Izraelští jsou poděšení převahou síly a zpupností obra Goliáše.

Nejstarší bratr Eliáb znervozněl. Proč David přišel? Snad si bratři vzpomněli na tajuplnou návštěvu Samuele a začali žárlit

SOUROZENCI

Biblické životopisy patří k snadno srozumitelným částem Písma svatého. Některé osobnosti jsou představeny sytými barvami a vyplní celý obraz vyprávění. U jiných rodové i dobové pozadí tvoří široký rámec obrazu. Tak např. o rodině a mládí Eliáše nevíme nic. Naopak popis souvislosti s narozením a mládím Samsona nebo Samuela je dosti podrobný.

Apoštol Pavel připomíná, že „všeliké Písmo je od Boha vdechuté a užitečné...“ (2 Tim 3, 16) Proto věříme, že charakteristika rodinného pozadí biblických mužů a žen má svůj význam. Platí to i v případě Davida a jeho sourozenců. Jak málo o nich víme!

Prosím však nyní čtenáře o přečtení 1. knihy Samuelovy 16., 17. a 20. kapitoly. Ve svém článku stačím načrtnout jen několik postřehů k osobnímu zamyšlení, zatím co plná radost i užitek je z přímého studia Písma. Tak se můžeme stát tichými pozorovateli třech dějství, ve kterých se setkáváme s Davidem a s jeho bratry.

místo úcty a lásky, kterou si zasloužil pro svou poctivost a bratrskou něhu. Pohlíželi na něho jako na pouhého pasáčka.

Před přímým střetnutím se Goliáš Davidovi a zvláště jeho „výzbrojí“ hrubě vysmál. Vůbec ho nebral vážně. To byla osudná chy-

ba. David však bral vážně Hospodina a jeho zdroj síly.

David, nemrzí tě, jak se k tobě zachovali tvoji bratři? Od vlastních bolí urážka víc než od cizích. Ale tvé milující srdce dostane náhradu — balzám obdivu a lásky královského prince Jonaty. Dobrý přítel bývá vlastnější než bratr.

Král Saul převyšoval Izraelce svou postavou — David však svou vírou v Hospodina a vědomím odpovědnosti i povinnosti postavit se proti Božímu nepříteli. Není zvyklý na meč, ale i když mlád, je zvyklý na neúčinnější zbraň — Boží pomoc a ochranu.

A co tvoje zkušenost. Vsadil jsi ve svém zápase, v odvaze víry na Boží převahu, anebo jsi podezíral a ustupoval s ostatními jako Eliáb?

3. Když vzájemné vztahy taví pec soužení

Biblická zpráva nám umožňuje setkat se s Davidovými sourozenci ještě jednou (1 Sam 22,1). David je pronásledován Saulem. Daří se mu unikat zběsilosti žárlivého krále. Našel útočiště v jeskyni Adulam. Ani Davidovi bratři a rodiče se necítili bezpečně před podezřením a zlobou krále. Proto se rozhodli opustit milý Betlém a snášet s bratrem těžký úděl psanců.

V jeskyni Adulam žila celá rodina v lásce a svornosti. David zakusil již dávno, jak hořce chutná nedůvěra vlastních bratrů. Nyní dřívější rozpory nahradil soulad, který naplnil srdce vyhnanců.

Jednou jsem četl: „Utrpení je školou, kde se učíme tomu, čemu bychom se jinak nenaučili. V utrpení se učíme soucitu, naději, něze a trpělivosti.“ (Girard)

Proč často až ve škole nesnáží doceníme své nejbližší? Jak ustupuje naše vlastní bolest, když tišíme bolesti druhého!

Proč až v žáru pece se i tvrdé kovy mění a nově formují? Což není jiné cesty? Jistě je. Pán Ježíš nám ji představil takto: „Potom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (Jan 13,35) Pán Ježíš se stal naším starším bratrem pro slunné i temné dny — pro časnost i věčnost. Je vůbec něco vzácnějšího než patřit k jeho rodině?

A. BARTA

Život krále Davida, pěvce Izraele, byl plný zápasů, těžkostí a zklamání. Největší nesnáze mu působil král Saul, schopný a nadaný muž, který se snažil Davida za každou cenu zničit. Když Saulova zloba vyvrcholila, řekl si David: „Kteréhokoli dne mohu být zahuben Saulovou rukou. Nezbyvá mi nic lepšího než uniknout do filistinské země. Saul mě nechá být, přestane mne hledat po celém izraelském území. Tak mu uniknu z rukou.“ (1 Sam 27,1)

David v této kritické chvíli zapochyboval o Boží péči a viděl před sebou jen černou budoucnost. Ve skutečnosti nedůvěřoval Bohu. A to je hřích. Nevěřící lidé popírají Boží existenci. Nedůvěra věřících však popírá Boží dobrotu, která je podstatnou vlastností Boha. Nedůvěra vůči Bohu se stává zdrojem dalších hříchů.

Proč byl Davidův úmysl nesprávný, jak vůbec přišel na takovou myšlenku, co vzešlo z pochybovačných myšlenek a kde vzal v kritické chvíli novou sílu k životu?

Když prohlásil, že tak jako tak zahyne Saulovou rukou, nejednal jako věřící muž, ale nechal se unést proudem pesimistických myšlenek. V tu chvíli jako by byl zapomněl, že ho dosud Pán Bůh nikdy neklamal. Nemohl uvést ani jediný den ve svém životě, o kterém by řekl: „Toho a toho dne mne Bůh opustil!“ Když se podíval zpět na dobu, kdy pásal ovce a zabil lva i medvěda, až ke dni, kdy v síle Boží skolil Goliáše, a dále až k okamžiku, kdy unikl svému pronásledovateli, nenašel jediný důkaz, že by ho Bůh opustil.

V těžkostech života se i my někdy podobáme Davidovi. Prožili jsme temné noci, ale hvězda Boží lásky nám svítila i uprostřed temnoty. Byly i zarmaděné dny, ale zazářilo nám nové světlo. Prodělali jsme mnohé zkoušky, které však vždy byly k našemu dobru (Řím 8,28).

Davidovo prohlášení odporovalo Božím zaslíbením. Prorok Samuel pomazal jeho hlavu. Byla to Boží pečeť i zaslíbení, že bude králem. Kdyby zemřel Saulovou rukou, jak by se toto zaslíbení naplnilo? Bůh mnohokrát ujistil Davida, že bude vůdcem Izraele. Jak by se to uskutečnilo, kdyby zemřel? — I v životě křesťana by to bylo v rozporu se zaslíbeními bible, kdyby se měl stát obětí satanovy zloby! Svátá kniha obsahuje tolik ujištění o Boží péči, že nesmíme ani na chvíli pochybovat. Izaiáš, prorok útěchy, volá: „I kdyby ustoupily hory a zakolísaly pahorky, moje milosrdenství od tebe neodstoupí. praví Hospodin, tvůj slavitel.“ (Iz 54,10)

David ve svém pesimismu došel k závěru, který byl v rozporu s tím, co sám často říkával. Věděl, že Boží rozsudek nad Saulem je už zpečetěn. Ještě nedávno, kdy měl možnost Saula ztrestat mečem, prohlašoval s důvěrou v Boha: „Jistě jej Hospodin zasáhne;

HŘÍCH NEDŮVĚRY

buď nadejde jeho den, kdy zemře, anebo odejde do boje a bude smeten. Chraň mne však Hospodin, abych vztáhl ruku na Hospodinova pomazaného!“ (1 Sam 26,10.11) Jak jsme my lidé nestálí! „Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo! Bože můj, má skálo, utíkám se k tobě, štíte můj a rohu spásy, nedobytný hrad!“ (Ž 18,2.3) To je David! A po jistém čase: „Jednoho dne padnu do rukou Saulovi!“ To je také David!

Jeden kazatel byl velmi smutný a skleslý. Tu k němu přišel jeho přítel, vytáhl list papíru a předčítal mu krátký výňatek z kázání o víře. Kazatel poznal, že je to jeho vlastní kázání a tak ho přítel, aniž by řekl slovo, přiměl k přemýšlení. Přesvědčil jej totiž, že se dopustil téže chyby, proti které s takovou vážností kázal.

V dobách jakékoli pochybnosti o Bohu a jeho cestách připomeňme si své vlastní myšlenky, vlastní minulé radostné zpěvy, vítězné žalmy a porovnejme je s přítomným pochybováním!

Davidovo prohlášení bylo v rozporu se skutečnou Saulovou situací. Bůh se úplně distancoval od neposlušného krále. Filistínští se chystali k boji a Saul nevěděl, co má činit. Odhodlal se proto navštívit okultistku v Endor, aby se od ní dozvěděl něco bližšího o budoucnosti své i Izraele. Oštěpy Filistinských už byly naostřeny pro bitvu a šípy připraveny, aby zasáhly srdce izraelského krále. A přece David krátce předtím, než obdržel království, zoufale volá: „Padnu jednoho dne do rukou Saulovi!“ Kdyby byl dovedl číst Boží tajemství a kdyby pochopil, co již tehdy připravovala Boží ruka a co věčný Bůh určil, nebyl by nikdy projevil svou pochybnost.

Často jsme podobní Davidovi. Jsme sklíčení, cítíme se zmalomyslně, sražení k zemi. A zatím nás Bůh chce vyvyšit! Boží ruka je mocná a jeho úmysly se plní. Jen je špatně neposuzujeme. Očekávejme trpělivě a doufejme s tichostí! Nejedna věřící řekl po přestálých zkouškách: „Kdybych byl věděl, že se věci takto vyvinou, nikdy bych se nebyl tolik staral a tolik pochyboval o Boží péči.“ Nezapomeňme,

že nám není dáno vidět do zákulisí našeho života, ale Bůh je zná. On je Pánem situace dnešní i budoucí.

Davida zde vidíme prostě jako člověka. I nejlepší lidé jsou pouze lidé. „Co je člověk, že jsi naň pamětliv!“ (Ž 8,5) Když činíme hrdinské skutky víry, lidé nás obdivují. Zapomínají, že člověk může něco velkého vykonat jen v Boží síle. Abychom však viděli, že člověk je pouhý smrtelník a s apoštolem Pavlem se chlubil pouze svou slabostí, zalíbilo se Pánu Bohu dopustit, aby se naše lidská slabost projevila tak zarmocujícím způsobem jako u Davida.

Díváme-li se na žalmistu kriticky, přitom však s Boží bázni, musíme přiznat, že David byl vystaven velmi dlouhé zkoušce. Byl sice stále bezpečný pod Boží ochranou, ale vždy pronásledován nepřítelem. Nikde neměl natrvalo klid. Když šel do Cejly, chtěli jej obyvatelé vydat. Když šel do Zif, prozradili ho. Když šel do Božího domu, Doeg Idumejský obžaloval kněze u Saula. Ani v Engadi a v Adulam nebyl v bezpečí. V Bohu byl bezpečný, ale byl stále pronásledován svými nepřáteli. Nebudme příliš přísní vůči lidem, kteří pod tlakem situace malomyslněji. Pán Ježíš měl pro takové lidi pochopení.

Velké chyby se dopustil David, když se v kritické chvíli neradil s Bohem, polevil v modlitebním životě. Radil se sám se sebou, bral věci hlavně rozumem, a ne vírou v Boží vedení. Radil se jen se svým vlastním srdcem (1 Sam 27,1). Jednal podle své hlavy. Velmi brzy zjistil, jak prázdná je hlava, když ji nevede Boží Duch. Když zanedbáváme modlitbu, naše souzení se znásobuje a víra toutéž měrou slábne.

Jaké ovoce přinesla Davidova nedůvěra v Boží vedení? Říkáme, že dítě, které se spálí, se bojí ohně. David se už jednou spálil, když hledal pomoc u Filistinských, u nepřátel Božího lidu, v době, kdy měl v Izraeli stále těžkosti. Věřili bychom, že ten, který zabil filistinského Goliáše, bude hledat útočiště v Goliášově zemi? Kromě toho předstíral, že je ochoten táhnout do boje proti vlastnímu národu. Jeho

šikmá cesta skončila tím, že městečko Sicelech, kde byl ubytován se svou rodinou a s rodinami svých spolubojovníků, bylo celé vypáleno a ženy i děti se dostaly do zajetí. David byl žebrákem, vůdcem, kterého vlastní muži chtěli kamenovat. Domnívali se, že to nemyslí s vlastním národem upřímně, když volí takové falešné způsoby a přetvařuje se. Kdo by to byl od něho čekal?

Obdivujeme Boží milost, která neopustila Davida ani v této kritické si-

tuaci. V úzkosti hledal Boha na modlitbě. Upřímně se vyznal ze svých hříchů nedůvěry. „Však posílil se David v Bohu svém.“ [1 Sam 30,6] Šel ke knězi Abiatarovi a žádal o Boží usměrnění a potěšení. Lid ho neukamenoval, i když už jeho muži sahalí po kamenech. Přestal se řídit svými pohnutkami a začal zase důvěřovat Bohu. Všechny ženy i děti se vrátily ze zajetí. I potřebný majetek dostali zpět.

Jednou jsem osobně prožíval úzkostné chvíle při pohledu do své budouc-

nosti. A tu přišla ke mně stará sestra, která se uměla vroucně modlit a podle toho i žila. Měla velkou úctu k služebníkům evangelia, ale když vycítila mé obavy o budoucnost a slyšela ode mne málo slov naděje a víry, řekla mi docela klidně: „Milý bratře, nedůvěřovat Bohu je hřích.“ Přikývl jsem v souhlasu a poděkoval za její napomenutí. Pomohla mi dívat se bez strachu a s vírou do příštích dnů.

MILOSLAV ŠUSTEK

Knihy naší istoty

Počuli alebo čítali ste už o „čiernej listine“ talianskej majie? Iste áno. A istotne tiež viete, že osud človeka, ktorý sa na túto listinu alebo zoznam dostane, je spečatený.

Aj v Pisme čítame o knihe, v ktorej sú zaznačené mená ľudí. Na rozdiel od „čiernej listiny“, odsudzujúcej ľudí na smrť, je tá spomínaná Božia kniha knihou života. Prvýkrát sa spomína v knihe Exodus, v súvislosti s Moj-

žišovou príhovornou modlitbou za izraelský národ, keď tento vodca a Boží muž bol ochotný vzdať sa daru večného života, len aby vyprosil odpustenie u Hospodina pre ľud, ktorý mu bol zverený.

Keď si bližšie všimneme Mojžišove slov: „...odpusť im, ak nie, vytríma, prosím, zo svojej knihy, ktorú si napísal,“ a tiež Božiu odpoveď: „Každého, kto zhrešil proti mne, vytrím

zo svojej knihy“ (2 Moj 32,32.33), tak nám z týchto dvoch výrokov vyplynie, že ak má byť čiesi meno zo zoznamu vyškrtnuté, musí tam byť predtým zaznačené.

To potom znamená, že všetci veriaci ľudia sú v Božej knihe zapísaní, a len od nich samotných závisí, či ich mená v nej ostanú, alebo budú vymazané.

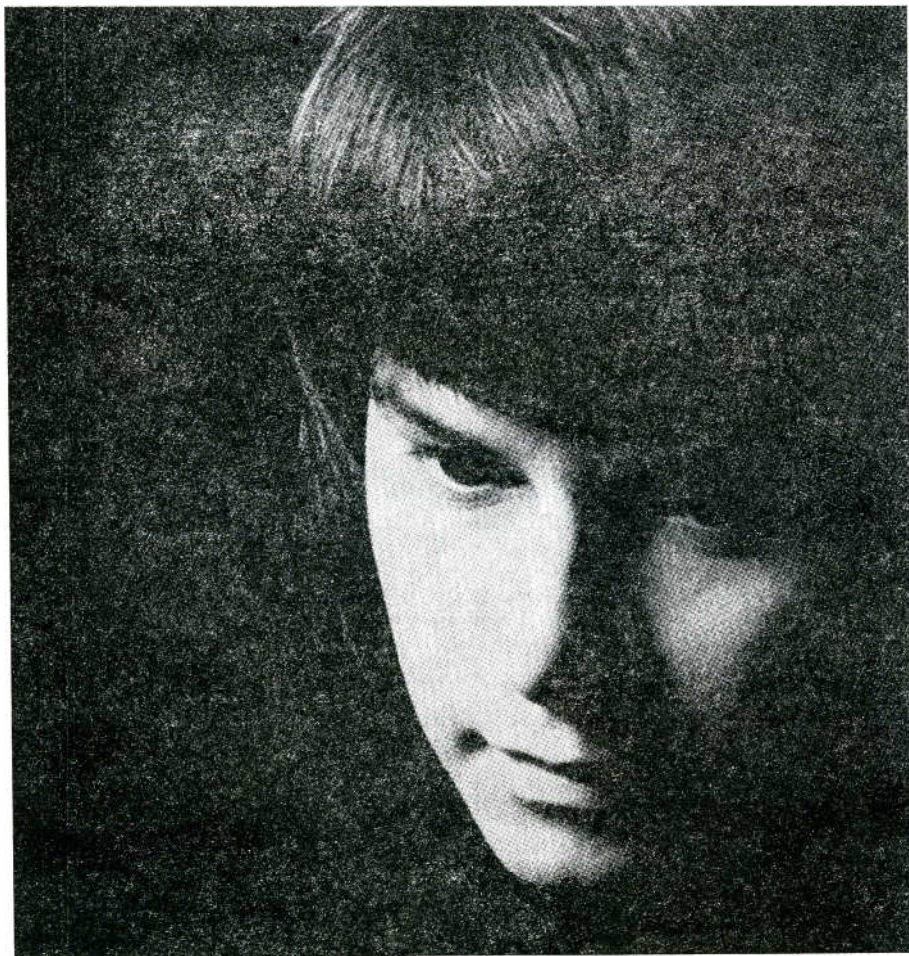
Boh predurčuje každého človeka k večnému životu. On vo svojom kráľovstve ráta so všetkými. Každému dáva obrovskú šancu tvoriť s ním to večné osobné spoločenstvo.

Táto veľká pravda odkrývajúc prave Božiu povahu a Jeho vzťah k nám potvrdzuje, že náš nebeský Otec nemá žiadnu „čiernu listinu“, na ktorú sa píše mená odsúdených, pre ktorých už nielo nádeje na život. Podľa slov apoštola Jána odsúdení budú tí, „ktorých mená neboli napísané v knihe života.“ A to, že tam neboli napísaní, nie je zapríčinené tým, žeby na nich Boh zabudol alebo boli vopred predurčení k smrti, ale tým, že oni sami svojimi skutkami, neverou a hriechom sa pripravili o dar večného života.

Biblická pravda o knihe života je tiež súčasťou radostnej zvesti o záchrane hriešnikov, ktorú zvestoval Pán Ježiš. On prikazuje svojim učeníkom, ktorí sa vracali späť z misijných ciest, aby sa neradovali z toho, že z Božej moci sa im darilo činiť veľké divy, ale z toho, že ich mená sú zapísané v nebesiach.

Ak niekedy prežívame pochybnosti o istote nášho spasenia, ak chceme mať záruku, že nás — teda i mňa — Pán vyvolil k životu, ak strácame zmysel i radosť zo života, spomeňme si každý na svoje meno napísané v knihe Hospodinovej a radujme sa, že niet žiadnej sily, okrem nášho vlastného rozhodnutia, ktorá by nás mohla obráť o istotu večného spoločenstva s Pánom i s blíznymi na novej zemi.

MIKULÁŠ PAVLÍK

UVĚŘILI JSME, ŽE KŘESŤANSTVÍ NENÍ ZALOŽENO NA POUHÉM VYZNÁNÍ VÍRY

Uzavíráme cyklus úvah, ve kterých jsme se zastavili u deseti biblických pravd. Vyznali jsme svou víru v základní křesťanské nauky a na závěr stojíme před dvěma stěžejními otázkami, které nelze pominout, jestliže náš pohled na otázky víry má být ucelený: Je možné, aby někdo vyznával určité biblické pravdy, aniž by byl opravdovým křesťanem? A je možné považovat se za křesťana, a přitom některé zásady víry přehlížet?

Odpověď je snadná: Ano, je to možné, a my se s tím dokonce u velké části křesťanů setkáváme. Mnoho lidí se hlásí k různým křesťanským církvím, ale křesťanství samo je pro ně jenom prázdná skořápka bez obsahu. Přijali ho pouze jako určitou filozofickou soustavu, ke které se hlásí. Jsou přesvědčeni, že cestou vlastních úvah a bádání se dopídlí poznání Boha, a tak svou příslušnost k idealistickému světovému názoru demonstrují příslušností k některé církvi a účastí na jejích bohoslužbách.

Původní křesťanství, to ovšem nebyla soustava filozofických názorů, a vůbec to nebyl systém obřadů. Na svém počátku bylo křesťanství náboženstvím života a moci. Vždyť křesťanská víra není jen slovní vyznávání, že se hlásím k nějakému názoru. Opravdová víra je život. Tou se při každém tepu rozechvívá srdce a ona vyznačuje z každého dechu. Dobře to vystihl Jan Miřejovský: „Křesťanova víra se nerodí na cestě filozofických úvah. Křesťanovo „věřím“ se liší od filozofova „rozum mi dává důvody a důkazy“. Filozof se totiž pokouší dopátrat se Boha sám. Křesťan s tímhle nepočítá. Nečeká, že by mohl Boha vlastním poznáním objevit a pak se jej svým myšlením zmocnit... Křesťanská víra je založena na jiném základě. Věří, že není ničím jiným než odpovědí na Boží oslovení. I filozof — křesťan, i přírodovědec — křesťan musí v Boha takto věřit, má-li být jejich „ano“ k Bohu tímž „ano“, kterým se k Bohu hlásí křesťanská církev. Křesťan věří, že jeho víra není výsledkem je-

ho vlastní iniciativy, ale iniciativy Boží. Nepovažuje se za vítěze nad Božím tajemstvím. Považuje se za Bohem přemoženého člověka.“ (Věra bez důkazů, 11.12)

V bibli nacházíme zprávy o lidech, kteří nám slouží jako názorné příklady nábožensky smýšlejících lidí, domnívajících se, že slouží Bohu a jdou za ním tou nejsprávnější cestou, ale ve skutečnosti byli Božími odpůrci.

Jedním z nich je apoštol Pavel. V jeho životě nebyl den „bez víry“. Když se jako vězeň objevoval před králem Agripou, mohl s plnou otevřeností a po pravdě říci: „Můj život od mládí znají všichni Židé; vědí, jak jsem od počátku žil mezi svým lidem... Mohou dosvědčit, že jsem žil podle nejprísnejšího směru našeho náboženství jako farizeus.“ (Skut 26,4.5)

Řekli bychom tedy: hluboce věřící člověk. A přece do jisté doby jako horlivý „obhájce víry“ pronásledoval křesťany.

Jiný příklad vykreslil Pán Ježíš ve vyprávění o dvou mužích, kteří se modlili v chrámu. Oba věřící, oba se modlí k Bohu. Rozdíl mezi nimi je v tom, že jednomu se při modlitbě chvěje hlas, protože ho svírá vědomí vlastní nedostatečnosti a viny, zatímco ten druhý s vědomím své duchovní vyspělosti skládá účty věrnosti Bohu: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vděčníci, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.“ (Luk 18, 11.12) Jaký soud nad nimi pronesl Pán

Ježíš, to si můžeme přečíst ve 14. verši: „Právím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus.“

Vraťme se však ještě k Pavlovi, abychom zjistili, kdy se z nábožensky smýšlejícího Saula stal věřící Pavel. Při pozorném pohledu na zkušenost jeho obrácení poznáme, že nešlo o událost okamžiku, jak by se na první pohled zdálo. U Damašku jej zastavil Pán Ježíš: „... zazářilo kolem něho náhle světlo z nebe. Padl na zem a uslyšel hlas: „Saul, Saul, proč mne pronásleduješ?“ (Skut 9,3) Odvedli ho do Damašku, kde ho po třech dnech navštívil Ananiáš, a teprve s jeho pomocí se z pronásledovatele stává hlasatel evangelia. Po svém obrácení prožil dlouhé měsíce v učení a hledání Pána. Nikdy se však nepovažoval za vítěze nad Božím tajemstvím, ale vždy pokorně dával najevo, že je Bohem přemožený slabý člověk.

Při pohledu na svůj původ, vzdělání a někdejší náboženské zánícení se mohl chlubit právě tak jako onen Ježíšem vzpomenutý farizeus. V jeho dopisech se však v různých podáních objevuje vyznání tak typické pro jeho postoj víry: „... sám sebou se chlubit nebudu, leda svými slabostmi... rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem slabý, jsem silný.“ (2 Kor 12,5.10)

Celý Pavlov život je příkladem toho, co dokáže opravdová víra v Boží slovo a důvěra v jeho vedení. Jeho život, to byl stálý růst v poznávání Krista a jeho vykupitelské lásky. Na něm se plně ukázala pravdivost Spurgeonových slov: „Věra nás činí v slabostech silnými, v chudobě bohatými a ve smrti živými.“ Pavel opustil povrchní zákonický život, dovolil Kristu, aby přetvořil jeho povahu a pod vlivem Ducha svatého začal žít život nový.

Vyznali jsme svou víru v základní křesťanské pravdy. V deseti úvahách jsme přinesli důvody pro svou víru v Boha a jeho slovo — bibli, v Ježíše Krista, v jeho zmrtvýchvstání a druhý příchod. Vyznali jsme svou víru ve spasení a věčný život zajištěný Kristovou obětí. Věříme, že Boží zákon je dobrý a dokonalý a ukazuje nám cestu k pravé svobodě. Ale k tomu všemu musíme připojit radu nejdůležitější: „Náboženství spočívající v pouhém dodržování zákonů a formální zbožnost nikoho nespasí. Život křesťana není jen upravená nebo zlepšená forma starého života, nýbrž změna povahy. Znamená konec sobectví a hříchu a současně nový život. Tuto změnu může přivodit jen působení svatého Ducha. (E. G. Whiteová: Touha věků, 111)

Jestliže jsme tedy poznali a uvěřili, že křesťanství není založeno na pouhém vyznání víry, usilujme, abychom ne řečí, ale životem a prací dokazovali, že věříme v Boha. JIŘÍ DREJNAR

Tak začínají všechny pohádky. — Před dávnými časy byla země, ve které bylo všechno jinak, než jak to známe my. Příroda nádherně kvetla, bylo krásně teplo, slunce zářilo. Lidé žili šťastně a v míru mezi sebou. Jednou, neví se přesně kdy, vypukla mezi nimi zvláštní „nemoc“. Zpočátku to hned nepozorovali a nikdo si tu nemoc neuměl vysvětlit. Nemoc se projevovala tím, že se stále více stmívalo a bylo chladněji. Začínalo to zcela pomalu, ale pak bylo stále méně vidět a chladu přibývalo. Nemoc ani tak nezasahovala přírodu jako spíše lidi. Oblouha potměla, slunce ztrácelo na síle. Lidé se nakonec přestali smát. Už se tak setmělo, že chodili kolem sebe, a jeden druhého neviděl. Každý viděl jen sebe.

Nejhorší na tom bylo, že si lidé tuto nemoc ani neuvědomovali. Jenom lidé, kteří nebydli v jejich zemi, pozorovali změnu. Po určité době, když propuklo další stadium nemoci, uvědomili si to i někteří obyvatelé z vlastní země. Upozorňovali na to své přátele a známé — že všude pozorují temno a že zimu cítí nejenom kolem sebe, ale i v sobě. Ostatní lidé je nechťli slyšet. Vždyť se nic nezměnilo — odpovídal jim, všechno je pořád stejné. Co vůbec chtějí? „Dejte nám pokoj,“ říkali

jim. „Nemáme čas se s tím zabývat, máme dost svých starostí.“

Tak žili lidé dál, ani na sebe neviděli, nemoc si také neuvědomovali, až na těch několik, kteří se ozvali. Ale ti byli umlčeni. A jestli lidé v této zemi neuměli, žijí tak dodnes. Je-li ten dodatek pravdivý, pak ani ta pohádka není vymyšlená, a takoví lidé opravdu žijí. Žijí v naší době a my patříme k nim.

Každý přece ví, že se náš svět změnil — a ne vždy k dobrému. Lidé mají strach jít večer nebo v noci sami po ulici, aby je někdo nepřepadl. Přibývá vandalismus, alkoholismus s jeho neblahými důsledky, šíří se užívání drog. Morální profil mnoha lidí se podobá charakteristice, kterou líčí bible. Mezi jiným tam čteme, že lidé budou sobečtí, chamtiví, domýšliví, nebudou poslouchat rodiče, budou nevědčtí, bez lásky, nesmiřitelní, nevázaní, hrubí, lhostejní k dobrému, nadutí, budou mít raději rozkoš než Boha (2 Tim 3,2-4). Lidé mají strach z budoucnosti, rostle vzájemná nedůvěra. A tak bychom mohli pokračovat...

Byl jednou jeden svět, ve kterém se lidé řídili ne podle svých názorů a zdání, ale podle Božích zásad. Tam Pán Bůh dal lidem návod, jak žít a mít se opravdu rádi a milovat

druhého jako sebe. Dal jim pokyn, aby se navzájem nepodváděli a nezabíjeli. Chtěl, aby děti ctily svého otce a matku. Přál si dokonce, aby rodiny byly šťastné, byla v nich vzájemná harmonie, aby děti vyrůstaly pod vlivem obou rodičů. Zakázal cizoložství, protože vede k rozvodu. Pán Bůh chtěl ještě víc pro dobro člověka, a proto mu dal deset základních směrnic, o kterých se dočítáme v bibli (2 Moj 20,1-17). Nad všemi nařízeními měla panovat láska k Bohu i k lidem. Kdo měl lásku v srdci, tomu realizace Božích nařízení nebyla problémem.

Lidé však přesto Boha opustili. Přestali dbát na jeho nařízení a žili si po svém. Co z toho vzešlo, je skutečnost, ve které žijeme.

Přesto Boží nabídka, abychom začali žít podle jeho vůle, platí dál. Je na nás, zda ji přijmeme, nebo zavrhneme. Cítíme-li se k tomu slabí a neschopní, prosíme Pána Ježíše o sílu. On řekl: „...beze mne nemůžete činit nic.“ (Jan 15,5) Teprve ve spojení s ním budeme schopni šířit kolem sebe nebeskou atmosféru. Žít podle Božích zásad, rozhodovat se podle jeho směrnic, znamená měnit svět k lepšímu.

K. Šp.

Co dělat pro lepší zdraví i vzhled?

Jistě jste již nejednou četli biblické napomenutí, že naše tělo má být chrámem Ducha svatého (1 Kor 6,19). Zmínka o „chrámu“ mi vždy připomene zážitky z dovolené, kdy člověk projíždí různými městy a jeho pohled upoutávají významné budovy. Bývají to hrady, radnice a často i chrámy. Čím hezčí a výstavnější je chrám, tím větší bývá touha podívat se na něj z blízka, prostě ho poznat.

I když vnější stránka nemusí být rozhodující, přesto upoutává a působí. Podobně je tomu i u lidí. Nemyslím tím na naše oblékání, přestože i na ně kladé dost lidí nemalý důraz. Zamysleme se jednou nad vzhledem své postavy. Má na mysli zvlášť naši váhu a nezřídka i nadváhu. Její problematika není jen věcí estetickou, ale převážně zdravotní. O této „metle“ moderní společnosti se už napsalo a řeklo tolik, že se mnohým bude zdát moje zamyšlení zbytečné. Ale prošli jste už někdy tu trapnou chvíli, kdy jste se po zimě rozhodli v prvních horkých letních dnech vykoupat? Mnoha lidem se v tomto okamžiku zdá, že jejich plavky jsou z nějakého „srážlivého materiálu“; najednou zjišťují, že jsou „přiliš těsné“. Není příčina v tom, že jsme přes zimu ztloustli?

Obezita je problém současnosti. V biblických dobách lidem zřejmě nečinila potíže, protože v bibli o ní téměř nečteme. Zdá se, že starozákonní Izrael trpěl častěji nedostatkem, takže lidé byli spíše hubení a určitý váhový přírůstek byl tedy projevem lepšího zdraví jako např. u zajatých mládenců v Babilóně (Dan 1,15).

Dnes se boj proti nadvaze stal moderním a navíc módním. Někdo žije dokonce v představách, že čím hubenější, štihlejší, tím zdravější. Může podléhat více ženy, a tak se to projevilo již v jejich přístupu k celému problému v minulém století, kdy byly moderní dámské korzety. Dnešní generace se snaží dosáhnout podobného vzhledu různými „zaručenými“ dietami. Otylost je záležitostí nejen estetickou, ale i zdrojem různých chorob. Vzpomeňme si na nemoci srdce, cév, dýchacího potíže, omezení funkce tělesné termoregulace na nemoci kloubů i cukrovku. To všechno jsou choroby, které otylým lidem život znepráhňují a zkracují.

Chceme-li něco označit za „nenormální“, je třeba dříve vědět, co je „normální“. Odhaduje se, že nadváhou trpí až 60 % žen středního věku. U mužů je toto procento jen o málo menší. Ke stáří se pak počet otylých lidí snižuje. Jak tedy snadno a rychle stanovit svou ideální váhu? Pro orientaci stačí, když od naší tělesné výšky, vyjádřené v cm, odečteme číslo 100 a máme tak svou přibližnou ideální tělesnou váhu. V úvahu bereme toleranci 10 % plus nebo minus.

Není to žádné absolutní číslo, protože ne jsme všichni stejné konstituce, stejného věku a stejného pohlaví. Dospělý člověk bude vážit

víc, než jeho stejně vysoký syn ve věku puberty. Poměr tkání mužského těla je jiný, než u těla ženského, svalstvo trénovaného sportovce bude třeba hodnotit jinak než „blahobytné bříško“ pivaře. Navíc je třeba mít na zřetel i tu skutečnost, že se výška mění jen v jednom směru, kdežto pro hmotnost je určující i naše šířka a předozadní hloubka. Přesto lze výše uvedeného postupu použít pro všeobecnou orientaci, takže člověk 175 cm vysoký by měl vážit asi 75 kg (175 minus 100).

Jak už jsem uvedl, trpí velké procento z nás nadváhou a vzniká otázka, jak se těchto přebytkových kilogramů zbavit. Bylo vyzkoušeno množství způsobů léčby, od redukčních diet, změn denního režimu, tělesného cvičení, fyzikálních léčeb a akupunktury až po léčbu medikamentózní a operativní.

Ponecháme stranou léčení, které má v ruce lékaři a všimneme si toho, co můžeme dělat sami. Myslím tím léčbu dietou, protože je nakonec tou hlavním součástí, která ani v ostatních případech nesmí chybět.

Předně je třeba podotknout, že jen velmi malé procento lidí je obézních v důsledku jiných chorob (onemocněním štítné žlázy apod.).

Otylost vzniká v převážné míře nepoměrem mezi příjmem energie (potravinou) a jejím výdejem (prací, životem sportem apod.). Hrají zde svou roli i zděděné sklony, ale může se jednat také o rodově vžitý životní styl. Léčení tedy znamená snížení příjmu množství potravy, úpravu její skladby a zvýšení výdeje energie. Výhodné je tyto postupy kombinovat. Tělesná činnost však představuje spotřebu relativně malého množství energie, a proto se chcí zaměřit na problematiku příjmu potravy — dietu.

Jaké zásady by redukční dieta měla splňovat? Podle MUDr. Schneidera tyto:

— Měla by obsahovat jen asi 800—1200 kcal, ale přesto by měla obsahovat potřebné množství základních živin, tedy 12 % bílkovin, 30 % tuků a 58 % uhlohydrátů.

— Množství kuchyňské soli by nemělo překračovat 0,5-2 g denně. V potravě by mělo být více draslíku než sodíku. Také vápnek hořčík by neměl chybět, aby se podpořilo odvodnění buněk a tkání. Zde poslouží saláty zelenina, čerstvé ovoce, brambory a mléko.

— Strava by měla být i přes snížený kalorický obsah plnohodnotná, obsahující vedle základních živin a minerálů i stopové prvky vitamíny a fermenty s aromatickými přísadami, aby se podporovala a normalizovala látková výměna.

— Předávkování bílkovin není vhodné, i když podporuje oxykličování a rychleji zasytí. Zatěžuje to naše vnitřní orgány — srdce, játra, ledviny, cévní systém i celou látkovou výměnu svými metabolickými produkty. Bílkovina z masa je „kyselinotvorná“ a obsahuje mnoho sodíku. Tím se brzdí odvodňování tkání, které je zase spojeno s odbouráváním tuků. Bez dostatku vody není možné různé metabolické produkty odplavit. Vhodnější je dodat nezbytné množství bílkovin z rostlinných zdrojů a mléka (soja, obilí, luštěniny, ořechy, kvasnice, mléko, podmásí, jogurt, tvaroh), protože jsou zásadotvorné.

— Strava by měla být chudá na tuk, měla by obsahovat nejvýše 15 g pro namazaný krajíc chleba a 20 g tuku ve skryté formě.

— Uhlohydráty v maximálním množství asi 250 g bychom měli požívat v co nejpřirozenější formě (ovoce, brambory, obilí), abychom měli dost energie pro odbourávání tuků, aniž by bylo třeba vytvářet další metabolické produkty ze zpracovaných vlastních tělesných tkání.

Dieta řídící se těmito zásadami sice nepůsobí okamžitě, ale pozvolna; nemá však nepříznivé a škodlivé následky. Vyvolává pocit svěžesti a podporuje zdraví, protože odčerpává z těla nadbytečnou vodu, odlehčuje i činnost srdce, jater, žaludku, střevům, slinivce břišní a ledvinám a podporuje vylučování odpadních metabolických produktů.

Tuto dietu lze zpestřit dvěma přísnými dietními dny v týdnu v podobě dnů ovocných, dne s podmásím, syrovátkou, ale může též jít o den čistě citrónový, den ovesných vývarů nebo pšeničné kaše. To platí i pro období po provedené dietní kúře, kdy jsme již dosáhli normální váhy či žádané tělesné linie.

Jak už jsem uvedl, neměla by chybět tělesná aktivita, a to taková, při které se skutečně pořádně zapotíme.

Obecně je snad třeba ještě dodat, že u lidí, majících sklon k obezitě, je boj s nadbytečnými kilogramy bojem dlouhodobým, vyžadujícím trvalou rozumovou kontrolu životasprávy. Pokud někdo chce svou váhu redukovat radikálněji, tedy výrazněji snížit příjem potravy, pak je třeba, aby se předem poradil s lékařem.

V úvodu jsem se zmínil o jisté módnosti redukčních diet (viz tabulka), ale to nemá být hnacím momentem našeho snažení. Vždyť ani štíhlá postava není cílem našeho snažení, ale pouze prostředkem k lepšímu životu, protože i zdravým tělem chceme oslavit našeho Stvořitele, vždyť jsme přece jeho vlastnictvím (1 Kor 6, 20).

MUDr. D. BÖHM

TĚLO — CHRÁM DUCHA

Perličky

š jednou denně.
rán skon večer.

Nedelej ni s nejdřív ne-
modlil a nemodli se za nic, co potom
nechceš dělat.

Modlitby rodičů jsou nejkrásnějším
věnem pro děti.

Buď solí, ale ne solným sloupem na
cestě.

Na velkých hodinách času je napsáno:
TEĎ! Po ulici POTOM dojdeš k domu
NIKDY.

Mnozí by byli dříve u cíle, kdyby šli
pomaleji.

Kdo neumí odpouštět, bourá most, po
kterém musí sám jít, protože odpuště-
ní potřebuje každý.

Nejlepší přípravou na zítřek je věrné
využití dneška.

Drž se pokory, neboť ona povyšuje.

Pravda nepotřebuje líčidla.

Trpká pravda je užitečnější než slad-
ká lež.

Kdo nemá lásku, nemá nic.

Nedůvěra je sekerou na strom, který
se jmenuje láska.

Bratříčkování je na světě dost, ale je
málo bratrů.

Není na světě člověk, kterého by Bůh
neměl rád.

Zlo a nenávisť škodí nejvíc tomu, kdo
je plodí.

Každý člověk má tři povahy: tu, kte-
rou ukazuje; tu kterou si myslí, že má
a tu, kterou skutečně má.

Nenuť k práci druhého, můžeš-li ji
udělat sám.

Největší povinností ženy je být dobrou
matkou.

Loď, na které jsou dva kapitáni, se
potápí.

Neztrácej naději, bývá to často po-
slední klíč ze svazku, jímž se otvírá
zámek.

POROVNÁNÍ RŮZNÝCH

Dieta	Způsob provádění	Působení	Kalorie
Jablečná	6 neoloupaných jablek denně, k tomu čaj z jablečných slupek (možno osladit)	silně odvodní	350
Atkinsonova	dovoleny tuky a bílkoviny neomezeně, uhlohydráty jsou zakázané		
Brigitina	vyvážená, chudá, kalorická strava, 60 g bílkovin, 90 g uhlohydrátů, 30 g tuků, dost vitamínů i minerálů		900
Balastní	strava s mnoha balastními látkami, dost bílkovin, málo tuků, vitamíny a minerály dostatečně		1500
Rybi	2 dny – 1 kg ryb, 1 vejce, 1 krajíček chleba, 2 jablka 2 pomeranče a pak 5 dnů normální strava		1200
Preparátní	živiny jsou v prášku či konc. roztoku bez uhlohydrátů a tuků, dost vitamínů a minerálů	odlehčení trávení a oběhu	900
Gaylot- -Huaserova	mnoho bílkovin, málo uhlohydrátů a tuků, mnoho zeleniny a salátů, odstř. mléko, zeleninové šťávy, pивní kvasnice (ev. vitamínové preparáty)	bez pocitu hladu	1000
Haasova	uhlohydráty s mnoha bramborami, celozrnný chléb obilí, nudle; málo vajec a masa; bílkoviny silně sníženy, tuk, ovoce a zelenina možná	sníží kyselinu močovou a cholesterol	
Tvrdých vajec	denně 6 vajec na tvrdo a 3 kraj. toustů, 1 hrnek kávy a 1 sklenice minerálky		600
Hoycká dělená	odděleně bílkoviny, uhlohydráty; jíst buď bílkoviny (ryby, maso) či uhlohydráty (chléb, brambory, rýže); k tomu 80 % zeleniny a syrové ovoce; sýr, vejce, šlehačka, tvaroh dle libosti	zlepšení metabolismu a podpora vyměšování	
Hollywoodská	mnoho bílkovin, málo tuků a uhlohydrátů		asi 850
Bramborová	1 kg brambor denně (různě i v polévce) bez soli, tuku; k tomu jablka, rajčata nebo okurky (malé množství)	silně odvodní – vhodné pro nefrotiky, hypertensi	950
Královny Beatrice	každé jídlo 100 g Goudy, k tomu minerálka, káva nebo čaj		1500
Mayova	mnoho bílkovin, málo uhlohydrátů, 6 vajec denně, mimo to obden maso či ryby, 1 kraj. toustu, ovoce, minerálka, káva, čaj		850 – 1000
Nulová	dovoleno jen zeleninové pyrė, čaj s medem, minerálka	vyčištění organismu	0
Bodová	bílkovina a tuk neomezeně, uhlohydráty silně omezeny, hodnoceno body; denní počet bodů se nesmí překročit		neomez.
Rýžová	300 g rýže v 4–5 denních dávkách; přílohy – ovoce, dušená rajčata, okurky; bez soli; dovoleno koření: skořice, pepř, paprika, citrón, čerstvé aromat. zeleninové listy; málo cukru nebo sladidla	silně odvodní; vhodné pro ledviny; ulehčí oběhu; dobré pro hypertensi	1200
Šťávodá	postní kůra se šťávami 3/4 l – 1 l denně v malých dávkách, k tomu minerálka	ulehčí oběhu, metabolismu; silně odvodní	300 – 500
Scardální	dost bílkovin, bez tuku a uhlohydrátů		1000
Schnitzova intenzivní	přísně vegetářská syrová strava, chudá na bílkoviny; bez mléka, chleba, cukru a soli; dovolen obilný šrot, ovoce, saláty, olej; nápoj – čaj a voda	normalizace metabolismu; vhodné u zácpy	1500
Šrotová	střídavě dny s pitím a suchou stravou; ve dnech pití dovoleny nápoje neomezeně, v suchých dnech 5 suchých chlebičků, ovesná kaše, něco polévky a rostlinného čaje, mimo to potné zábaly	odvodní a zbaví tělo odpadu metabol. vhodné u artritidy	1300
Weight- -Wachtersova	kaloricky chudá, vyvážená strava, dost bílkovin a zeleniny, 15 g tuku denně; 3 × denně 30 g chleba či 100 g brambor		asi 1500
Pšeničná	kaše z pšeničných produktů: 200 g denně rozděleno do 5 dávek, přílohy – ovocné šťávy, zeleninové šťávy, čerstvé byliny, vločky kvasnic	silně odvodní, odstraní metabol. odpad; vhodné u hypertenze	750

As = arterioskleróza

REDUKČNÍCH DIET

Trvání	Charakteristika	Váhová redukce	Riziko	Hodnocení
2 dny	nedostatková	1 – 1,5 kg	pozor při poruchách oběhu a zažívání	vhodná
1 týden	nedostatková	3 – 4 kg	poruchy zažívání, zvýšená hladina cholesterolu, riziko As a IM	nevhodná
neomezené	vhodná (provádí se v diet. klubu)	4 – 5 kg v 1. týdnu, potom 0,5 – 1 kg za týden	žádné	vhodná
3 týdny	dlouhodobá dieta	7,5 kg	žádné	vhodná
6 týdnů	vhodná	6 kg	nevhodná pro nemocné s ledvinami, revmatism., dnou (pro nadbytek bílkovin)	sporná
3 dny až 3 týdny	nedostatková, drahá, těžce se drží	1,5 kg za 3 dny	žádné	vhodná
neomezeně	vhodná i dlouhodobě	3 – 3,5 kg za týden	žádné	vhodná
3 měsíce	dlouhodobá dieta, těžce se drží	asi 7,5 kg	žádné	vhodná
2 – 3 dny	nevhodná, těžce se dodržuje	1 – 1,5 kg	zvýš. cholesterol, zátěž jater a žlučníku	nevhodná
neomezeně	dlouhodobá	rozdílné	možná porucha metabolismu	sporná
18 dnů	nedostatková, těžce se dodržuje	6 – 7 kg	zácpa z nedostatku balastních látek	vhodné jen 1 týden
2 dny	nedostatková	1,5 kg	žádné	vhodná
2 dny	nedostatková, těžce se dodržuje	1 – 1,5 kg	poruchy metabolismu, zátěž jater a žlučníku	sporná
14 dní	nedostatková, těžce se dodržuje	10 kg	zvýšení cholesterolu, zhoršení As, přetěž. jater	nevhodná
10 – 28 dní	nedostatková, při trvání nad 5 dnů nutný lékař. dozor	12 kg za 4 týdny	závratě, slabost u labilních a nemoc. dnou a ledvinami	vhodná
1 týden	nedostatková, těžce se dodržuje	3,5 kg	As, zátěž srdce a oběhu, zácpa pro málo balastních látek	nevhodná
1 den – 4 týdny (pod kontrolou špatně se dodržuje lékaře)	nedostatková,	0,5 kg za den	žádné	vhodná
1 den v týdnu	nedostatková, těžce se dodržuje	1 kg	žádné	vhodná
14 dní	nedostatková, těžce se dodržuje	4 – 5 kg	poruchy metabolismu, únava	sporná
1 – 3 týdny	nedostatková	1 – 1,5 kg za týden	při delším trvání možné příznaky podvýživy	vhodná
3 týdny	nedostatková, špatně se dodržuje	7,5 kg	riziko u nemocí srdce a jater	za určitých podmínek vhodná
dlouhodobě	výchova ke změně způsobu jídla, šance být trvale štíhlý	ženy 1 kg, muži 1,5 kg za týden	žádné	vhodná
3 – 5 dnů	nedostatková, špatně se dodržuje	1,5 – 2,5 kg	žádné	vhodná

IM = infarkt myokardu

JSI OPRAVDU MOUDRÝ?

Jestliže jsi výborný geolog, znáš všechny druhy skal a kamenů, ale neznáš tu pravou skálu, skálu věčnosti, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi světoznámý přírodovědec, znáš každou rostlinu a strom, ale neznáš ten „pravý vinný kmen“, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi slavný astronom, znáš každou planetu i hvězdu v nekonečném vesmíru, a přesto neznáš tu jitrku přícházejícího rána, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi výborný fyzik tohoto století a znáš všechno o světle, atomu a raketách, ale neznáš to světlo, které je Světlo světa, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi úspěšný hospodář a znáš všechno o hospodářství, ale neznáš toho, kdo má v péči svět, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi výtečný v cizích jazycích a znáš mnoho řečí, ale neznáš toho, který je živé Slovo, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi věhlasný historik a znáš každého krále a soudce, který kdy byl na světě, ale neznáš toho, který je Král králů a Pán pánů, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi nejslavnější ze slavných, znáš cestu k úspěchu, bohatství a slávě, ale neznáš toho, který řekl: „Já jsem ta cesta“, jsi opravdu moudrý?

Jestliže jsi nejmoudřejší z moudrých světa všech časů, znáš moudrosti všech dob, ale neznáš toho, jehož znalost a láska převyšují všechnu moudrost, jsi opravdu moudrý?

ZD

a násilí nenásilí

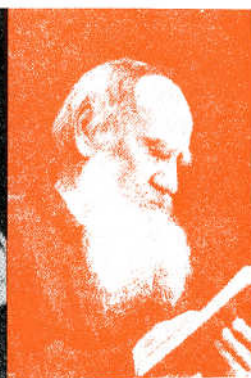
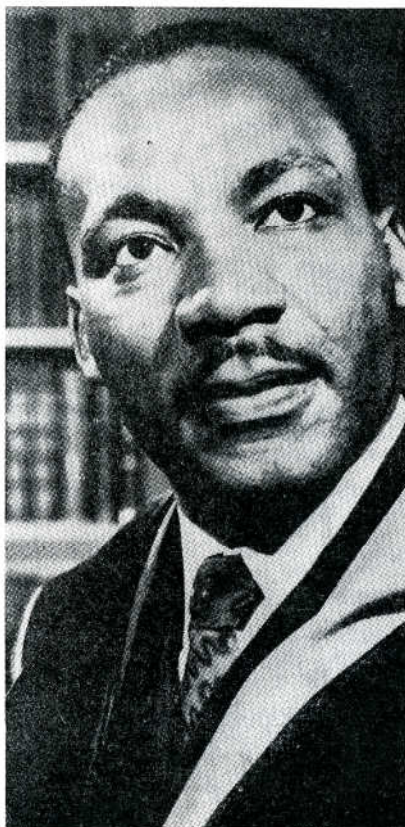
Žijeme uprostřed světa, ve kterém hraje významnou roli moc, síla, násilí. Silnější vládne slabšímu. Tak to vidíme v přírodě i ve vztazích mezi státy, kde se často jedná z pozice síly. Žel, je tomu tak i ve vztazích mezi jednotlivci. Člověk, který má silnější lokty, se dere vpřed „právem silnějšího“. Jako křesťané vidíme, že násilí je bytostně spojené s tímto světem, s hříchem. Zvykli jsme si, že je to normální. Jen velmi těžce se učí lidé myslet jinak, nově, podle jiných zásad a principů.

Výrazným představitelem naprosto opačného postoje se stal uprostřed tohoto století Martin Luther King. Tento apoštol nenásilí zemřel před dvaceti lety násilnou smrtí. V boji proti násilí nestál sám. Jedním z jeho nejvýraznějších učitelů byl Mahátma Gándhí, jehož čtyřicáté výročí úmrtí jsme si také připomínali v tomto roce. V řadě myslitelů, kteří šli před ním, stojí také člověk, kterého Gándhí označil za svého velkého učitele a sebe za jeho skromného následovníka — L. N. Tolstoj. Jeho výročí narození před 160 lety si letos rovněž připomínáme. A tato linie — důraz na nenásilné řešení společenských problémů vede až k Petru Chelčickému (jehož 600. výročí narození budeme vzpomínat zanedlouho).

Jsou to nejvýraznější představitelé linie, která vede k Ježíši Kristu — učitel, od kterého se všichni učili. Nechali se ovlivnit jeho odkazem vyjádřeným v Kázání na hoře. Vždyť také Gándhí napsal: „Až Nový zákon ve mně probudil vědomí správnosti a cenný trpného odporu. Když jsem si četl v Kázání na hoře... byl jsem prostě radostí bez sebe a shledal jsem, že mé názory došly potvrzení tam, kde jsem to čekal nejméně.“

Martin Luther King se narodil na jihu Spojených států, v rodině baptistického kazatele. Vystudoval teologii a stal se duchovním v Alabamě. Protože byl černé pleti, pocítoval na vlastní kůži, jak těžce se zde na jihu žilo lidem s černou pletí. Prožíval pohrdání na úřadech, ve škole, v restauraci, v autobuse i na ulici. Rozhodl se pro boj — ne se zbraní v ruce, který by vedl k prolévání krve, ale pro nenásilný odpor.

Když ho dne 4. dubna 1968 zavraždili, byl Martin Luther King nositelem Nobelovy ceny míru, dvou desítek čestných doktorátů různých evropských a amerických univerzit, snad na čtyři sta vyznamenání. Stal se pravděpodobně nejznámějším bojovníkem za lidská práva, a to nejen ve

Spojených státech amerických, ale na celém světě.

Svůj boj vedl od světoznámého bojkotu autobusů v Montgomery (kde šlo o to, zda černí mohou mít v autobuse stejná práva jako bílí) k mnoha dalším vítězstvím. Velkolepým vyvrcholením se stal pochod na Washington (1963), který končil čtvrtmilionovým shromážděním u pomníku Abrahama Lincolna. Zde M. L. King promluvil o svém snu — o tom, že věří, že „jednoho dne zasednou ke stolu bratrství synové někdejších otroků se syny někdejších otrokářů.“

Principy nenásilného odporu můžeme shrnout takto: Jde o odpor. Jde o to vytvořit tvůrčí napětí. Nenásilí se nepokouší nepříteli zdolat, nýbrž získat jeho přátelství a pochopení. Konečným cílem bylo pro Kinga vytvoření nového společenství, smíření, nastolení konečného míru. Princip lásky se stal základem teorie nenásilí. Prostředky mají být čisté jako cíl. Ochota přijmout utrpení bez oplácení klade důraz na mimořádný význam utrpení. Filozofie nenásilí byla objevena jako metoda v boji s hříchem, který je chápán jako strukturální zlo.

Biblická pravda nenavázání na řetěz zla, nýbrž odporování láskou, se stala základem, z kterého vyrostla „filozofie (či spíše teologie) nenásilí“ M. L. Kinga. Jde nikoli o pouhý pacifismus, ale o nenásilný odpor. Jde o naplnění Kristova slova: „Pravím vám, abyste se zlým nejednali jako on s vámi.“ (Mat 5,39) Čím má křesťan bojovat proti zlu? Ne zlem, ale dobrem. Kristus proti zlu bojoval až do

konce a až zdánlivě prohrál, přece jeho kříž byl vítězstvím. Cesta kříže se stala cestou k jeho oslavení. Proč je pro křesťana nenásilí jedinou možnou cestou? Proč jako křesťané zásadně odmítáme násilí? Jde o dva principy, o princip zla a násilí, který má svůj původ v „tom zlém“, a o princip lásky, který jedná metodou nenásilného odporu, jak nás to učil Ježíš Kristus.

Žel, Kingova smrt se stala symbolickou odpovědí na jeho filozofii nenásilí. Ačkoli správně rozeznal a zařadil zlo strukturálně, přehléd, že hříchy lidé nedokážeme odstranit. Přehléd, že zlo zůstane zlem až do konce času, do příchodu Pána pánů a Krále králů.

M. L. King nebyl především myslitel, ale svědek. Byl teologem akce. Pochopil, že vzít teologii vážně znamená vždy radikální převrat hodnot. Nebál se tento krok učinit. Nebál se dělat cokoli, ať to znamenalo přit se s prezidentem nebo jít s popeláři na ulici. Staral se o to, aby konal to, co pochopil jako Boží vůli.

M. L. King byl mužem mezi frontami. Pokoušel se ve svém životě prosadit Boží požadavky a poselství smíření. Věděl, že církev má být hlasem těch, kteří nemají žádného hlasu. „Dovedl jako žádný jiný zapálit srdce černých lidí evangeliem svobody v Kristu.“ (Cone)

Když dva měsíce před smrtí hovořil o své smrti, řekl: „Přál bych si, aby někdo v ten den řekl: Martin Luther King se pokusil milovat své bližní... Jestliže jsem mohl někomu na své cestě pomoci slovem nebo písní dodat odvahu nebo ukázat, že je na falešné cestě, pak můj život nebyl zbytečný. Jestliže jsem mohl jako křesťan konat svou povinnost — přinášet Bohem stvořenému světu spasení a zvěstovat poselství Páně, pak můj život nebyl zbytečný.“

Martin Luther King byl teologem smíření a „fanatikem“ lásky.

LUDEK SVRČEK

O konci

I ty nejdelší prázdniny, byť by byly třeba jako ty dvouleté od Julesa Vernea, jednou skončí. A nejen prázdniny. Všechno má na světě své ohraničení, svůj začátek a konec.

Je to dobře, nebo ne?

Chvilí tak zastavit zrání třešní na svahu! Na chvíli pozdržet ruce, které hladí dětské čelíčky! „Mámo, ještě chvilku,“ žadoní zavřená víčka. Ještě na chvíli prodloužit květnový déšť! Snad to byl on, co zrychlil tep srdce promoklých milenců. Nechat ještě chvíli, mimo čas, čadit petrolejku v dědečkově dílně! A vůbec nevádí, že na práci třesoucích se rukou svítí jen tak symbolicky.

Ani ten nejodvážnější snílek v naplnění takových přání nevěří. Zákonitost začátku a konce je neúprosná.

Velká místnost s černou rakví vpředu. Lidé rozsazení podle příbuznosti k zesnulé. Věnce a květiny. Hudba. Mám dojem, že jsem ji nedávno slyšel. Ano, už si vzpomínám! Bylo to taky ve velké místnosti, ale tenkrát vpředu zářily bílé šaty nevěsty. Jen se mně zdá, že gramofonová deska je tady ohraňjší. Skřípe. Pochopitelně, používají ji častěji.

„Kolik jí bylo?“

„Pětačtyřicet.“

„Mladá, ještě mladá. Vidte, paní.“

Oslovená stařenka souhlasně přikyvuje.

„Br... to už je věk,“ řekly si šestnáctileté dívky nad rodinným oznamovatelem okresních novin a odešly na diskotéku. V jejich věku se moc často na pohřby nechodí.

Deska s hudbou doskřípala. Muž v černém mluví cosi o věčném koleběhu života a hlavy těch, kdo sedí v lavicích z černých desek, jsou příliš nízké, než aby rozuměly. Je konec. A zase hudba. Osvědčená. Od klasika.

„Pomíjivost, samá pomíjivost,“ řekl kazatel, „pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.“ (Kazatel 1,2)

Jako na míru vystřižená jsou tahle slova z knihy Kazatel pro předcházející scénu. Kromě tónu zmaru a lidské bezradnosti však z knihy Kazatel stejně silně zaznívá tón pravdy a plnějšího pochopení zákonitostí světa:

„Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas. Je čas

rození a čas umírání, čas sázet i čas trhat... je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje.“ (Kaz 3, 1.2.8)

Všechno na světě má své omezení, vyměření, ohraničení, hranice. Už jsme se smířili s tou zákonitostí. „Nemenný zákon přírody,“ říkáme.

„A tatínku, proč jsou hranice?“ zeptala se mne čtyřletá dcera, když jsme už půl hodiny stáli na hraničním přechodu. — Proč zrovna děti nechtějí chápat to, co nám připadá tak samozřejmé, zákonité!

Proč jsou hranice? Proč končí prázdniny? A proč končí vyprávění? Proč končí ten les? Proč musel zemřít?

Proč zrovna děti musí odhalit otázky, které jsme pečlivě uschovali v tom nejspodnějším šuplíku a za nic na světě ho nechceme otevřít? Vždyť je přece všechno jasné, namlouvali jsme si už stokrát. Tak to bylo a bude. Ale ano, namlouvat si můžeme ledacos, ale stačí obyčejná dětská otázka a...

V knize Kazatel je napsáno ještě něco velmi důležitého: „On dal lidem do srdce i touhu po věčnosti.“ (Kaz 3,11)

Snad jsme si mysleli, když bolest a nemoc, ty nepříjemné svědky naší křehkosti, zaženeme za bílé zdi sanatorií a nemocnic, když si smrt blízkých připustíme jen na půlhodinku v krematoriu, že ztratíme touhu po změně. Snad jsme si mysleli, že bez naděje na jistou „kdovíjakou“ věčnost se dá lépe a šťastněji žít.

Na vlastní kůži prožíváme kletbu lidské vzpoury proti Bohu. Bůh člověku řekl: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ (1 Moj 2, 16.17)

A člověk jedl. Nejspíš z touhy po poznání zakázaného ovoce. Moc slavně vzpoura tenkrát neskončila. Člo-

věk byl vykázan do určitých mezí. Kolem ráje vznikla první hranice. Proto jsme děti času, děti omezených možností, děti hranic, děti začátku a konce. Touha po věčnosti však v nás zůstala. Lidé se snažili zvrátit tuhle zákonitost. Stavěli babylónskou věž, hledali elixír života, vedli vyhlazovací války pro svou tisíciletou říši. Ne, lidem se to nepodařilo. Pod věží si přestali lidé rozumět, podivínský císař Rudolf II. se elixíru nedočkal a tisíciletá říše skončila za deset let v troskách. A to je šťastí.

V daném stavu věcí nejsme prostě pro věčnost stavěni.

Bylo by však smutné, kdyby zákonitosti, dnes bezvýtku platící, měly platit na věky. Hranice kolem ráje nebyly definitivním řešením. Bible zná řešení: „... čekáme nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost.“

„Nebe? Co tam budeš dělat?“ zeptala se mě ještě v učení kamarádka Soňa, když jsem se jí snažil vysvětlit, čemu věřím. Její námitka mne zaskočila. Pokusil jsem se něco říct na obhajobu svou i očekávané věčnosti. Jenže, co chceme říkat o věčnosti? My, kteří známe jen časnost, hranice, začátky a konce.

„Pch, já bych tam být nechtěla,“ odmítla nebe mávnutím ruky Soňa. Od té doby mluvím o nebi a věčnosti opatrněji. Víry a naděje na věčnost jsem se však nevzdal. Myslete si o mně, co chcete, ale mně se s nadějí na věčnost lépe dýchá. Starosti typu „co tam budu dělat,“ zatím nechávám stranou. Spíš mne těší, že to nedokonalé, ohraničené a někdy zoufalé není definitivní. S nadějí na nebe je možné vidět dál než za stěny sanatorií, nemocnic a neslyšně zavíraných dveří krematorií.

Není třeba zoufat. A v pohledu naděje na nebe je možné vidět i nesporně kladné věci, které s sebou přináší pomíjivost.

Třešně na svahu přišli očesat. Máminy ruce jsou teď samá vráska. „Babičko, ty jsi hezká,“ řekne dítě s čílkem tak výrazně podobným tomu, které babička kdysi hladívala. Srdce těch dvou už nezrychlí tep v květnovém dešti. Zvládnou teď spolu složitější situace, než je květnová bouřka. Petrolejka v dědečkově dílně dohořela. Jeho syn svítí žárovkou.

Ano, časy se mění. Přesto však konec ani hranice nemusí být tragédií. Máme přece naději!

JAN BARTA

DŮVĚRA DÍTĚTE

aneb záleží to na rodičích

MY A NAŠE DĚTI

Mnozí rodiče si velmi často naříkají na děti. „To naše dítě je tak uzavřené!“ „Náš kluk nás vůbec neposlouchá!“ „Ten náš si nás neváží, ani nás nerespektuje!“ Proč má tolik rodičů problémy? Proč mnozí tak bezradně naříkají a nevědí, co si počít? Vůbec si nedokáží představit, jak se to mohlo stát, že to došlo k takovým koncům.

Domníváme se, že ve většině případů došlo k závažné chybě, které se dopustili při výchově dítěte sami rodiče. Nepochopili totiž, jak je důležité, aby si udrželi důvěru svých dětí.

Každé malé dítě má ke svým rodičům neomezenou důvěru. Podívejte se někdy na dětské oči, které visí na mamince, jak z nich září skálopevná víra, že to, co řekne, je jediné správné.

Důvěra je křehká květinka

Velmi málo rodičů přemýšlí nad tím, že důvěra je opravdu velmi jemná květinka, která potřebuje abychom ji trvale věnovali pozornost a péči, že je to vlastně vzácný dar a nikoli samozřejmý předpoklad vzájemného vztahu. Jenže ta nekonečná: „Proč?“ malého dítěte, která představují vážnou snahu pokusit se o zařazení věci a událostí ve světě tak, aby se v tom dítě mohlo orientovat, končí velmi často zlobným: „Tomu nerozumíš.“ „Přestaň.“ „Nech už toho,“ nebo prostě: „Dej už konečně pokoj!“

Kde však má malé dítě získat nezbytné poučení a vysvětlení životních souvislostí, když ne u těch, kterým naprosto důvěřuje a kteří jsou pro něj ztělesněním dokonalosti?

Proč má malé dítě tolik otázek?

Neochota a netrpělivost rodičů bývá pro dítě prvním šokem. Samozřejmě, je to opravdu namáhavé vydržet v trvalém a vlastně nikdy nekončícím tlaku otázek zůstat klidný a milý. Proč se vlastně děti neodbytně stále znovu ptají na totéž? Pravděpodobně proto, že odpověď nebyla dost dobře promyšlená, a proto tedy dostatečná, anebo nebyla dost srozumitelná. Je nezbytné, aby se rodiče trochu „namáhali“ a snažili se opravdu přiblížit svým výkladem zájmu, schopnostem a možnostem chápání svého dítěte.

Když se například malé Honzík poprvé užasle zeptá: „Co to je?“ a maminka mu odpoví: „Bagr!“ pak téměř jistě bude následovat nezbytná další otázka: „Co je to bagr?“ A když mu

matka netrpělivě odpoví: „To snad víš, ne. Copak se musíš pořád ptát!“, pak Honzík není z toho o nic chytřejší, ale je hluboce zklamán, protože maminka, na které tolik visel, mu to vytoužené vysvětlení neposkytla.

Udělej si čas na správnou odpověď

Správnější a pochopitelně mnohem moudřejší by bylo, kdyby si maminka udělala na dvě minutky pro malého Honzíka čas a řekla mu: „Podívej se, tamhle si někdo chce postavit dům. A protože sklep je vždycky v zemi, musí se nejdřív vyhrabat pořádná díra. Dřív se to dělalo tak, že lidé, kteří měli v ruce krumpáče a lopaty, to dělali ručně. Pořádně se u toho nadřeli. Teď to udělá tenhle velký stroj sám a velmi rychle. Říká se mu bagr.“ Honzík pak už určitě to slovo nezapomene, protože už něco pochopil z té velké práce, kterou dělá ten obrovský stroj. Určitě bude mít i teď další otázky, třeba: „Proč musí být ten sklep

v zemi, nebo jestli ten bagr přesně ví, jak má do země udělat velkou jámu“ atd. Teď však jsou otázky jasně zaměřeny, a proto se na ně odpovídá mnohem příjemněji, než kdyby se Honzík ptal dokola stále na totéž. Rodiče konečně také objevili, že malý rozumek vysvětlení přijal a dále zpracovává. (Možná si Honzík vzpomene a bude chtít, aby mu tatínek sehnal malý bagr, že si také potřebuje postavit dům — to bude jen další důkaz pochopení a zájmu malého Honzíka.)

Já se domnívám, že pro rodiče to mohou být nádherné okamžiky, když cítí, že jejich dítě objevuje nový svět a oni s ním mohou prožívat radost z těchto objevů. Čím bude proto nyní jejich odpověď na Honzíkovy otázky obsáhlejší a srozumitelnější, o to více se jí bude dítě vnitřně zaměstnávat a o to méně „půjde rodičům na nervy“.

Chyby, které jsme udělali, když byly naše děti malé, se obvykle očividně zvětšují, když naše ratolesti dorůstají. Navíc, naše děti jsou vždy podstatně starší a zralejší, než jak je vidíme. To, jak je připravujeme na nejvážnější problémy života, když totiž zodpovídáme jejich první nesmělé otázky o životě, jeho vzniku, trvání a pomíjitelnosti, velmi často rozhoduje o celém našem příštím vzájemném vztahu.

Děti jsou velký dar

Dívejme se na děti jako na velké štěstí, které nás potkalo. Budme rádi, když se nás naše děti ptají a nestydíme se věcně, vážně, ale nepateticky odpovídat na všechny otázky. Nezapomeňme však nikdy na úctu před posledními tajemstvími života.

Nezklamejme je, když se na nás s důvěrou obracejí se svými problémy, berme je v každé chvíli vážně. Zachovejme jim tu šťastnou jistotu, že mohou za námi přijít opravdu vždy, v každé chvíli. Teprve potom, když si budeme jisti, že jsme udělali vše, co bylo v našich silách, poručme ostatní do Boží péče.

Potom jistě budou za námi přicházet naše děti i tehdy se všemi otázkami, pochybnostmi a problémy, když vykročí do života. Budeme-li jim moci ještě stále radit a rozhodnou-li se, že se budeme moci podílet na jejich snech a dalším rozhodování, bude to dostatečnou odměnou za pečlivě pěstovanou důvěru, která je jediným opravdovým klíčem k srdci každého dítěte.

LS

Když jsem byl se synem poprvé na procházce, každý známý mne zastavoval a nahlížel do kočárku. Protože jsme byli s Vlastikem venku bez maminky, všichni říkali: „No, to je celý táta!“ A mně to dělalo dobře. Nedočkau ten pocit, který jsem tehdy prožíval, dobře popsat. To musíte zakusit „na vlastní kůži“. Lichotilo mi to, i když jsem věděl, že stejní lidé den před tím říkali manželce: „Bohunko, to jsi celá ty.“

Většina rodičů si přeje, aby jejich dítě bylo jednou takové, jako jsou oni sami. Stejně přání má i Bůh, náš nebeský Otec. Jako příklad nám slouží jeho Syn, Ježíš Kristus. Říká: „Já a Otec jsme jedno.“ (Jan 10,30) Nás, jak jsme si již jednou zdůraznili, nazývá svými bratry. Proto nás mohl skrze novozákonního pisatele apoštola Petra vyzvat: „Ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života.“ (1 Petr 1,15) Tato výzva nás vede k tomu, abychom žili tak jako ten, který nás povolal, Bůh. Že to nejde? Enoch cho-

dil stále s Bohem, až si jej nebeský Otec vzal k sobě. Noe byl nazván spravedlivý. Mojžíšovi po jeho setkání s Bohem zářila tvář. Job, který o Bohu dříve pouze jen slyšel, v závěru svého života říká: „... nyní pak i oko mé tě vidí.“ Na Petrovi a Janovi poznalo jejich okolo, že bývali s Ježíšem.

Jak je tomu s námi? Může o nás někdo říci: „Celý Otec!“? Bůh nás má rád. Nechal zemřít svého jediného Syna, Ježíše Krista, abychom se i my mohli stát jeho dětmi. Preje si, abychom se mu podobali. Záleží však na nás, zda budeme chtít.

Když se narodí dítě, je jeho jedinou potravou mateřské mléko. Později začíná jíst různé kašičky a polévky, které mu maminka mixuje, protože ještě nemá zuby. Pak se však objeví první zoubek, za ním druhý a přibývají další. Dítě se je musí učit používat. Proto těch mixovaných jídel rychle ubývá. Roční dítě již umí dobře ukousnout sousto.

Věřím, že za ten rok, co jsme společně

vzpomínali na dětství, nám již narostly kvalitní zoubky a že si tedy další biblické učení nemusíme mixovat. Už o nás neplatí Pavlova slova: „Mlékem jsem vás živil, pokrm jsem vám jíst nedával, protože jste jej nemohli snést — ani teď ještě nemůžete.“ (1 Kor 3,2) Pokud tomu tak je, „nezůstávejme již u počátečního učení o Kristu“ (Žid 6,1), a vydejme se spolu na cestu, po níž šli Enoch, Mojžíš, Job, Petr, Jan, Štěpán a milióny dalších. Je to cesta, na níž získáme jistotu, že i pro nás jsou otevřeny nebeské brány. Chodíme po ní stále s Bohem, aby si nás mohl jednou vzít k sobě a my jej mohli spatřit tváří v tvář. Potom i na nás lidé poznají, s kým se stýkáme.

Nezapomeňme však na této cestě na děti. Protože Ježíšova výstraha: „Nebudete-li jako děti, nevejdete...“ platí i nám.

V. F.

Ještě dříve, než jsme měli první auto, jezdil náš táta na červené motorce. Vždy jednou týdně přišla chvíle, kterou věnoval údržbě svého motocyklu. Ujetých kilometrů rychle přibývalo, ale motorka ho vždy spolehlivě dovezla, kam potřeboval. Měl jsem tehdy tři roky. Připadal jsem si už dost velký, abych mu mohl při umývání pomáhat. Na můj dotaz odpověděl: „Dnes ještě ne, ale příští týden můžeš začít.“ Jeho vysvětlení, že příští týden bude za sedm dní, jsem nepochopil. Na to má hlavička ještě nestačila. A tak každé ráno slyšela maminka otázku, zda už je ten „příští týden“.

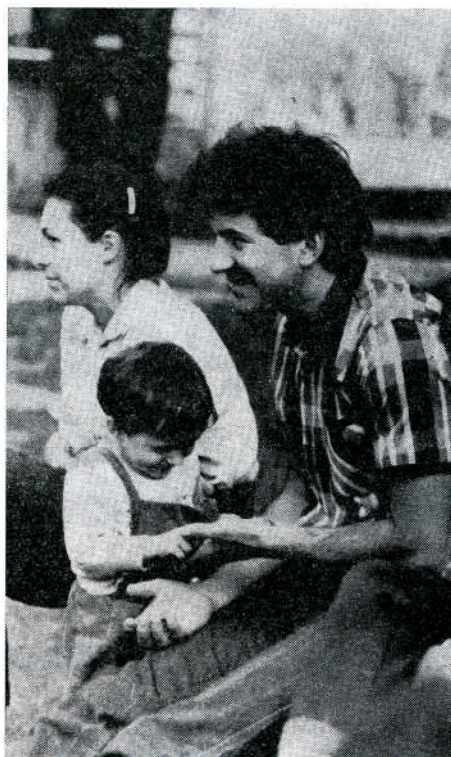
Konečně nastal očekávaný okamžik. Jaké bylo mé překvapení, když se táta objevil se dvěma kbelíky. Jeden, ten velký, jsem už znal. Ten malý však byl úplně nový. K němu jsem dostal ještě malou mycí houbu a úkol: „Budeš se starat o přední kolo. A pořádně! Musí se lesknout, jako bych ho umýval sám.“ Dnes se nad tímto vyprávěním možná pousmějeme. V mých očích však byl tehdy můj úkol velice závažný a zodpovědný. Také jsem k němu tak přistupoval.

Dítě rádo napodobuje rodiče. Syn otce, dcera matku. Někdy také jako vzor slouží starší sourozenci. Vzpomínám si, že jsem chtěl hrát košíkovou, protože ji hrál můj nejstarší bratr. Dítě potřebuje vzor.

Je sice pravda, že pozemské rodiče si vybírat nemůžeme. Našeho „duchovního“ otce však ano. Zde máme svobodnou volbu. Svým rozhodnutím se můžeme zařadit do jedné ze dvou skupin. Prvou z nich charakterizují slova Ježíše Krista, jak je zaznamenal evangelista Jan: „Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co on žádá.“ (Jan 8, 44) Do této skupiny jistě žádný z nás nechce být započítán.

Druhou skupinu tvoří každý, kdo přijímá Boží nabídku zaznamenanou v dopise apoštola Pavla sboru v Korintu. „A budu vám Otcem a vy budeteými syny a dcerami, praví Hospodin zástupů.“ (2 Kor 6,18) Zastavme se u této druhé skupiny. Co to znamená

Nebudete-li jako děti,
nevejdete

DÍTĚ A JEHO VZOR

v praxi přijmout tuto Boží nabídku? Zeptejme se Ježíše. Jeho odpověď zní: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mat 7,21)

Nyní bychom se mohli přít, co je Boží vůle. Místo toho si raději přečteme ještě jednu novozákonní zprávu. Zní: „V pravdě veliké je tajemství

zbožnosti: Byl zjeven v těle, ospravedlněn Duchem, viděn od andělů, hlášen národům, došel víry ve světě, byl přijat do slávy.“ (1 Tim 3,16)

Bůh Ježíš Kristus přišel v lidském těle na naši zemi. Žil podle vůle svého Otce. Jeho život — slova i činy zachytili evangelisté. Jejich zprávy můžeme dnes číst stejně jako prorocství, která se příchodem Krista na naši hříchem nemocnou planetu naplnila do všech podrobností. Vůli našeho nebeského Otce tedy máme hledat a najít v bibli. On po nás nechce nic, co bychom ve spojení s jeho silami nemohli splnit. Má pro nás připravenou práci úměrnou našim schopnostem a možnostem. Úkol, který nám svěřil, zní: „Proto jděte, učte všechny národy, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Duha svatého. Učte je zachovávat vše, co jsem vám přikázal...“ (Mat 28, 19,20)

Možná se ti to, co děláš pro Boha, zdá být ničím ve srovnání s Ježíšovými slovy. Před časem jsem doma vyráběl poličku, do níž mělo přijít rádio s gramofonem a magnetofonem. Vše jsem si nachystal. Sehnal jsem desky, nařezal je na potřebné rozměry, se sousedovou pomocí je ohobloval. Byl již večer, když bylo vše připraveno k montáži. V tom jsem zjistil, že mi chybí několik šroubků. Taková maličkost, ale přinesla zdržení o celý den. V Božím díle i zdánlivá maličkost má svůj význam.

Ať tě neodradí ani sebemenší práce pro Pána, byť se zdála tak malá jako tenkrát ten můj „malý kbelíček“. Je součástí velké události. Jistě znáš přísloví: „Velké věci se skládají z maličkostí!“ Zvol proto správný vzor, dobrého Otce. Dívej se na něj a snaž se vše dělat tak jako On. Pán Ježíš ti vzkazuje: „Vaše srdce ať se nechvějí úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ (Jan 14,1-3)

V. F.

kočka zachráncem

PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

Pán Bůh má rád všechny děti a chrání je. Chci vám vyprávět příběh, jak ochránil naši Evičku.

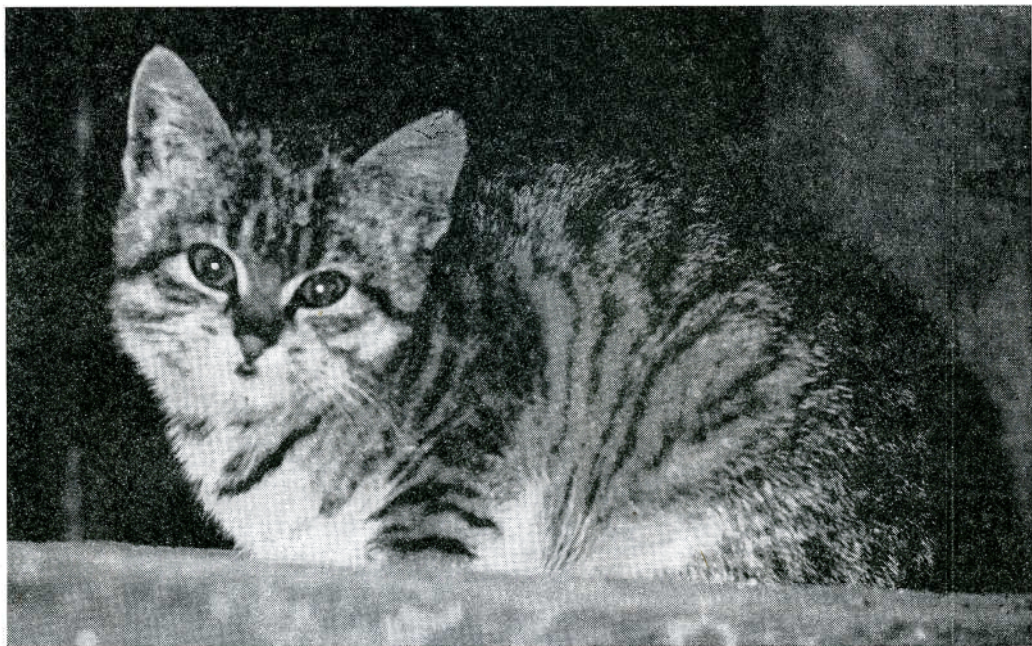
Bydlíme v domku na okraji velkoměsta. Máme zahrádku, slepičky, a mourovatou kočku Číču, která je stejně stará jako naše dcera Evička. Dnes mají obě 8 let, ale příběh, který se stal, je už starý 2 roky. Plela jsem na zahrádce záhonky a vedle mě ležela naše kočka Číča a spokojeně si předla. Evička šla právě ke své babičce, která bydlí kousek od nás. Šla po silnici a já jsem se za plotem na ni dívala. Ve stejné době vycházelo ze sousedního domku děvče a vedlo psa. Je to krásný velký vlčák, jmenuje se Don. Z čista jasna vyrazil, děvčeti se vytrhl z ruky a přímo se řítit na naši Evičku. To, co následovalo, trvalo pouze zlomky vteřin, proběhlo to v takové rychlosti, že jsem si vše řádně uvědomila, až bylo po všem. Byla jsem za plotem, nemohla jsem ji pomoci. Než bych oběhla plot, dlouho by to trvalo. Ale najednou jsem uviděla, jak naše Číča vyskočila, úžas-

nou rychlostí podležla plot a skočila psovi na náhubek. Sekala, škrábala a hrozně prskala a odvedla tak pozornost od Evičky, protože pes se musel věnovat zápasu s Číčou. Ale to už sousedovic děvče psa pevně chytlo za obojek a rozehnalo tak oba zápasníky. I já jsem oběhla plot a vzala

jsem za ruku vylekanou Evičku. Potom jsem volala na Číču, která se celá chvěla z nečekaného boje. Evička měla jen trochu odřený obočí a poškrábaný nos od náhubku, když na ni pes skočil, ale jinak se jí vůbec nic nestalo. Velmi mě překvapila rychlost naší kočky a ochota bránit Evičku, protože kočky se obvykle psů bojí.

V této příhodě jsme jasně viděli, že náš nebeský Otec Evičku chránil. Pán Bůh má děti rád a může si k jejich ochraně použít třeba i takovou obyčejnou mourovatou Číču, která za svůj čin dostala odměnu, po které se dlouho olizovala. Proto, děti, důvěřujte našemu nebeskému Otci, který ví, že jste malé, bezbranné. On má velikou moc a jeho poslouchají všechna zvířátka, ať jsou velká, jako byli lvi v jámě, kam hodili Daniela, nebo malá, jako naše Číča. Když se octnete v okolnostech, že vám bude úzko a budete mít strach, důvěřujte mu, On dokáže všechno.

A. JUREČKOVÁ

Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř

HLEDÁNÍ VLASTNÍ TVÁŘE

Potkáváme různé tváře. Bledé a snědé. Malované jak reklama na parfumerii. S píhami na nose. S nepatrnou vrstvou makeupu, anebo (hrůza) taky bez něj. Chlapecky správné s plnovousem, ale i docela holobradé a červené jak jablíčko.

Že ti o takové hledání tváře nejde? Máš moje sympatie. Jsou přece důležitější starosti. S vizáží moc nenadělaš i přes všechna kosmetická předstírala.

Hledání vlastní tváře. — Nosí se vůbec ještě věty tohoto typu? Mezi

K moudrému Sokratovi přiběhl rozčilený muž.

„Poslyš, Sokrate, jako dobrý přítel ti musím povědět, že...“

„Zadrž!“ přerušil ho mudrc, „prosej si to, co mi chceš říci, skrze tři síta?“

„Skrze tři síta?“ divil se přichozí.

„Ano, dobrý příteli, skrze tři síta. Přesvědč se nejprve, jestli to, co mi chceš říci, prošlo třemi síty. První síto je **pravda**. Prozkoumal jsi všechno, co mi chceš vyprávět, že je skutečně pravdivé?“

„Ne, slyšel jsem to od druhých a...“

„Tak, tak. Jistě však jsi to zkoušel na druhém sítě. Je to síto **dobroty**. Je to, co mi chceš vyprávět — když to není jako pravdivé prokázané — přinejmenším dobré?“

Muž váhal. „Nikoli, to právě ne, spíše naopak.“

„Hm, hm,“ přerušil ho mudrc. „Prosejme to tedy na třetím sítě. Zeptejme se, je-li to, co mi chceš vyprávět a co tě tak rozrušilo, tak **potřebné**, abych to musel vědět.“

„Potřebné to právě není.“

„Nuže,“ usmál se mudrc, když to, co mi chceš vyprávět, není ani **pravdivé**, ani **dobré**, ani **potřebné**, pak to jednoduše pochovej a neobtěžuj tím ani mne, ani sebe!“ (podle Ž. s.)

VY SE PTÁTE my odpovídáme

KOLIK BYLO LET JÁKOBOVI?

Nemohli jsme se shodnout na stáří Jáкова, když utíkal před svým rozzlobeným bratrem Ezauem. Mám za to, že mu bylo kolem 20 let. Takto mladého jej znázorňují všechny obrazy, které se vztahují k Jákovu útěku. Případá mi zatěžko připustit, že by mohl být o několik desítek let starší.

S. K., Praha

Bible opravdu nedává žádné časové informace pro úsek Jákovova života, když podvodně vylákal požehnání prvorozeného a kdy musel utéci před Ezauovým hněvem. Určovat jeho věk v této době na základě představ umělců není dost dobře možné. K přibližnému Jákovu stáří v době jeho odchodu z domova můžeme dojít, když počítáme události jeho života od jeho závěru.

1 Moj 47,9 zaznamenává Jákovovu vlastní zmínku v jeho věku, když navštívil faraóna: „Dnů mého putování je sto třicet let.“ Od tohoto počtu let odečteme věk Josefa. Tomuto Jákovu synu bylo v době setkání jeho otce s faraónem asi 39 let. (V 30 letech se Josef stává správcem Egypta. 1 Moj 41,46; 7 let byla úroda. 41,29; 2 roky již trvalo období hladu. 45,6) Z toho plyne, že Jákovu bylo asi 91 let, když se mu narodil jeho nejmilejší syn.

Dále předpokládáme, že Josef přišel na svět na konci druhého sedmiletého období Jákovovy služby u Lábanu (29,18,27; 30,25; srov. 31,41). Po odečtení této služby za obě manželky docházíme k Jákovu věku, když přichází k Lábanovi do Rovin aramských: 77 let. Tento věk je samozřejmě také přibližným věkem patriarchy, kdy podvodně vylákal požehnání prvorozeného a kdy utekl před Ezauem.

Možná, že nás tento závěr zklamal, protože naše představa, navozená „krásnými biblickými obrázky“, se hroutí. To však neznamena, že bychom měli Jáкова považovat za „dědečka v důchodovém věku“. Mohli bychom ho srovnat s naším dnešním čtyřicátníkem (s uvědoměním si vši ošidnosti takového srovnání). Stačí si připomenout jeho celkový věk: 147 let, věk jeho otce Izáka: 180 let a věk jeho nejmilejšího syna Josefa: 110 let.

M. ŽALUD

spělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým

námi, téměř dospělými? Určitě. Jen se snad jinak formulují. Třeba slovy písničky: „Chcem žít bez obav... Žít tak jak se má.“ Prostě, chceme být na světě k něčemu užiteční. A taky si chceme být jisti, že se s námi počítá.

Byl jednou jeden král... Já vím, z pohádek jsme už vyrostli. Je nám víc než čtrnáct a o životě víme své. Nech mě však říct ještě kousíček. Ten král měl tři dcery. První dvě byly samá zábava, samé nové šaty a pózy před zrcadlem. Pochopitelně, bylo to přece normální, šlo o královské dcery. Ta třetí, nejmladší, dejme tomu Liběnka, chodila v obyčejných šatech, s vlasy uvázanými do copu. Nikdy svého královského otce nezatěžovala

zbytečnými přáními. Kde mohla, tam pomohla. Dnes bychom řekli: „Děsně trapná.“ No a teď si vzpomínej, komu jsme jako děti (já vím, je to už strašně dávno) upřímně z těch tří fandili? Ale jistě, je mi to jasné, jde o pohádku. Pohádky však v sobě skrývají určitou moudrost. Liběnka byla sama svá, měla svou vlastní tvář. I když to bylo dvěma starším sestrám k smíchu. Ne, není to recept na tvůj život. Nebyl bys šťastný, kdyby ses tlačil do role Liběnky jen proto, že dostala nakonec prince a královskou korunu k tomu.

Hledání tváře nespočívá ve výběru rolí ani v tom, jak to pěkně na druhé zahrajeme.

Byl jeden (a teď už nejde o pohádku), který si ani neuvědomoval, že našel svou tvář. Byl jenom, jak říkáme, sám svůj a nevalilo mu, že si tím v určitém okamžiku způsobil hroznou nepřijemnost. Stál za svým přesvědčením. Jeho život skončil neslavně (pochopitelně, nebyla to pohádka). Ukamenovali ho. Jedno mu však nemohli upřít, „že jeho tvář je jako tvář anděla.“ (Sk 6,15) Nemyslím, že by výraz tváře cvičil před zrcadlem. Šlo přece o mnohem vážnější věci. Šlo o jeho přesvědčení. Ano, čteš správně, **přesvědčení**. A myslím, že právě o přesvědčení v hledání vlastní tváře jde. Abych nezapomněl, ten muž se jmenoval Štěpán.

J. B.

Pojďme dnes spolu hledat klid, který ztratí člověk při přemýšlení o nové zemi v okamžiku, kdy pozná, jak je od ní daleko. Pochopili jsme, že na této zemi nebude hřích, ale ani ti, kteří mají zálibu v páčání zla a hříchu. A to je náš případ. Co v této situaci dělat?

Potkal jsem spolužáka. Na mou otázku, jak se má, odpověděl: „Ani se neptej, to není život, ale živoření. Vlastně nevím, pro co žít.“ V dalším rozhovoru jsem pochopil, proč taková odpověď. Ztratil to, co považoval za smysl života.

Lidé často hovoří o životě i o jeho smyslu. Dokonce vymýšlejí různé definice. Uvedme alespoň ty „lido-vé“.

Co je život?

Narození ... smrt.

Pěstání, mládí, stáří.

Domalé umírání.

Chemický proces.

Podobných pokusů o definici existuje více. Mají však jedno společné. Popisují začátek a konec. Jeho průběh měříme pomocí vteřin, minut, hodin, dnů, měsíců a let. Přijde však okamžik, který je možný popsat tečkou, vykřičníkem nebo otazníkem. Konec. Zde končí všechny lidské snahy definovat život.

Z našich předchozích úvah víme, že život člověka nemusí končit tečkou, vykřičníkem ani otazníkem, ale pomlčkou. Pomlčkou, po níž v okamžiku návratu Ježíše Krista na naši zemi může život plynout dál bez závislosti na čase. Od té chvíle již čas nebude stravovat naše životní síly, náš elán.

Vraťme se však ke smyslu života. Co vše se jím může stát? Práce, věda, rodina, sport, majetek, umění ... To je jen část. Smyslem života se lidem může stát také jídlo, pití, sex. Takových lidí je mi líto. Jak málo stačí k tomu, aby byli nešťastní. Labužník nesežene kaviár a přemýšlí, jak je to hrozné.

Moudrý král Šalomoun přemýšlí o smyslu života v knize Kazatel. Přemýšlí o práci, vědě, rodině, umění. Vrací se ke svému majetku, který mu dopřál hojnost jídla, pití i milování. O tom všem nakonec musí z vlastní zkušenosti říci: „Marnost nad marnostmi,“

„Musí krásné být na té zemi právem žít“

řekl Kazatel, „marnost nad marnostmi a všechno marnost.“ (Kaz 1,2) Tím neříká, že nemáme pracovat, žít pro rodinu, věnovat se umění, sportu nebo kultuře. To vše pro nás může být přínosem. Šalomoun tyto hodnoty dává do souvislosti se smyslem života. Matematicky vyjádřeno říká: smysl života = práce, rodina, věda, umění ... = 0.

Marnost nad marnost. Tak nazývá záměnu těchto pomíjivých hodnot za smysl života.

Nekončí však u marnosti. Ukazuje na hodnotu, která není pomíjivá. „Závěr všeho, co jsi slyšel: Boha se boj a jeho přikázání zachovávej. Na tom všechno u člověka závisí.“ (Kaz 12, 13) Jak to myslí? Říká: „Najdi správný vztah k Bohu. Přijímej jeho rady. Nauč se mu důvěřovat. Jen tak můžeš dát smysl svému životu.“

Jak začít? Je to prosté. Poslechněme si slova apoštola Jana: „Milost vám a pokoj od toho, kterýž jest, a kterýž byl, a kterýž přijíti má...“ (Zj 1,4) Ježíš,

o němž je zde řeč, nám nabízí: „Přijďte ke mě všichni, kteří pracujete a jste obtíženi, a já vám odpočinutí dám.“ (Mat 11,28) Při jiné příležitosti říká: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí.“ (Jan 4,27) Tato slova říká Ježíš, který je, byl a jednou znovu přijde na naši zemi.

On zná tvou přítomnost. Vidí tvé chyby a nedostatky. Přesto všechno tě zve: „Pojď ke mně. Přijmi můj klid.“

On zná tvou minulost. Co s ní udělá?

Když k němu přivedli ženu mající zálibu v činění zla, říká jí: „Nikdo tě neodsoudil?“ Odpověděla: „Nikdo, Pane.“ Ježíš řekl: „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nynějška už nehřeš.“ (Jan 8,10.11)

On ti přichystal krásnou budoucnost.

„Vaše srdce ať se nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby tomu tak nebylo, přece bych vám nebyl řekl:

„Odcházím, abych vám připravil místo.“ A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já.“ (Jan 14, 1-3)

Když si uvědomíš, co znamená: „... který je, byl a přijít má,“ najdeš znovu svůj ztracený klid. Přečtěme si slova apoštola Pavla. I on poznal svou slabost. Věděl, že je hříšný. Když pochopil, kdo je to Ježíš, mohl směle říci: „Tím neříkám, že bych to už uchvátil nebo že jsem dokonalý; ale běžím k tomu a chci to uchvátit, protože i mne samého uchvátil Kristus Ježíš.“ Ví, že ještě není takový, jak by si přál. Přesto pokračuje: „Ale o jedno mi jde: nedbám na to, co je za mnou, a ženu se k tomu, co je přede mnou. Běžím k cíli za vítěznou nebeskou odměnou, ke které nás Bůh povolal skrze Ježíše Krista.“ (Fil 3, 12-14)

Nenech se zmalomyslně svou hříšností. Nechej se „uchvátit“ Ježíšem. On s tebou byl ve tvé minulosti, provází tě svou přítomností a připravil ti skvělou budoucnost.

V šesté třídě jsem se přihlásil na závody v orientačním běhu. Vlastně mne k tomu přemluvili spolužáci. Chyběl jim jeden člen družstva. Bylo jim sice jasné, že sám v lese zabloudím i s buzolou a mapou. Dali mi však dobrou radu. Počkej si na toho, který poběží za tebou. Je to přeborník kraje. Drž se ho a dobře to dopadne. Dal jsem na ně. Vyběhl jsem, kousek za startem zastavil a předstíral, že přemýšlím jak dál. Jako klíště jsem se pak držel onoho přeborníka až do cíle. Měl jsem nejlepší čas z celého našeho družstva.

Chceš se dát na cestu k věčnému životu? Přeješ si být občanem nové země? Nevadí, že bys sám zabloudil. Chyť se Ježíše. On tě provede přes všechny problémy. Cesta, na níž se vydáš, není lehká. Místy je tak úzká, že po ní nemohou jít dva lidé spolu. Vždy je však na ní dost místa, aby s tebou mohl jít Ježíš. Je to cesta, kterou už dávno prošel. S ním nezabloudíš. Neohlížej se na to, co máš za sebou. Jdi k cíli, za Ježíšem.

V. FÜRST

ZROVNOPRÁVNĚNÍ MALÝCH CÍRKVÍ V SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI V ROCE 1948

Dne 13. dubna 1988 se předseda Ústřední rady církve ThDr. O. Sládek zúčastnil panelové diskuse na téma „Titul“ pro zahraniční vysílání československého rozhlasu. V úvodu panelové diskuse přednesl následující příspěvek:

„Církev adventistů sedmého dne je jednou z osmnácti církví, které vykonávají svou činnost na území Československé socialistické republiky. Patří k menším církvím protestantského typu a má svou pevnou organizační strukturu zakotvenou v církevní ústavě. V úvodu tohoto dokumentu se píše:

Církev adventistů sedmého dne je nezávislou a samostatnou náboženskou organizací. Tvoří ji společenství věřících adventistického vyznání na území ČSSR ve spojení s celosvětovou církevní organizací adventistů sedmého dne v čele s Generální konferencí a jejím příslušným evropským oddělením.“

Rád bych podotkl, že církev adventistů sedmého dne působila od roku 1918 do roku 1948 pod oficiálním názvem „Československá jednota adventistů sedmého dne“ a před rokem 1918 vyvíjela svou činnost a základě spolkového zákona.

Teprve v roce 1948 při vzniku socialistické společnosti došlo k zrovnoprávnění malých církví s ostatními církvemi a náboženskými společnostmi. A tak mohu dnes říci, že si letos naši věřící vděčně připomínají toto významné čtyřicáté výročí. Vážíme si té vymoženosti, že máme v oblasti církevních zákonů stejná práva a stejné povinnosti.

Zrovnoprávnění církví se kladně projevilo v různých oblastech našeho celocírkevního života:

Kazatelskému dorostu byla poskytnuta možnost studovat na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v Praze a na Slovenské evangelické fakultě v Bratislavě. Kromě toho byl zřízen v naší církvi přípravný teologický kurs, kde máme také své studenty.

Jako jiné církve tak i naše má své řádné ústředí. Ústřední rada se sídlem v Praze je správním orgánem v celostátním měřítku. Jí jsou podřízena tři sdružení — české, moravskoslezské a slovenské. Tyto orgány jsou voleny delegáty z členstva a kazatelů při celostátní konferenci jednou za pět let

a při konferencích sdružení jednou za tři roky.

Naše církev v ČSSR má stálé kontakty se světovým ústředím — Generální konferencí se sídlem ve Washingtonu v USA a s jejím evroafrickým oddělením se sídlem v Bernu ve Švýcarsku. Vedoucí činitelé těchto církevních orgánů navštěvují pravidelně naši církev v ČSSR. Předseda Ústřední rady církve ThDr. O. Sládek zastává také funkci oblastního tajemníka evroafrického oddělení Generální konference. Z této funkce navštěvuje země východní i západní Evropy spadající do evroafrického oddělení.

Rada našich studentů bohosloví a mladších kazatelů má možnost studovat na adventistických teologických fakultách a učilištích v Collonges sous Salève ve Francii, v Newbold College v Anglii, ve Friedensau v NDR a na Andrewsově univerzitě v USA.

Naše církev má možnost vydávat pro své věřící knihy a další literaturu; již po dobu dvaceti let vydává dvouměsíčník „Znamení doby“ v nákladu 12 000 výtisků. Stavíme a rekonstruujeme podle potřeby své modlitebny.

Závěrem bych rád dodal, že zrovnoprávnění církví v roce 1948 pomohlo odstranit některé staré přehradby mezi církvemi a přispělo k lepšímu vzájemnému pochopení a sblížení.“

70. výročí

Českobratrské církve evangelické

Před 70 lety, v prosinci 1918, došlo ke spojení evangelických církví augsburského a helvetského vyznání (luterské a reformované), ve společnou Českobratrskou církev evangelickou, která měla asi 160 000 členů. Za přestupového hnutí ve 20. letech vstoupilo do jejich řad ještě dalších asi 100 000 členů. Církev je organizována v seniorátech, v jejichž čele stojí senior. V čele celé církve (oblasti jejího působení jsou historické země) je synodní rada, v jejímž čele stojí synodní senior. Nyní je představitelem této církve Josef Hromádka. Českobratrská církev evangelická má v současné době na 270 sborů a asi 260 kazatelů. Přibližný počet členů je kolem 200 000.

Protestantští duchovní v NSR

Počet evangelických duchovních v NSR dosáhl 17 549, tedy o 3 % (447) více než v minulém roce. Proti počtu duchovních v roce 1964 to znamená zvýšení o více než 4000. 11 % současného stavu všech duchovních tvoří ženy. Vyšší je také počet duchovních na částečný úvazek (655). Ve sborech slouží 12 590 duchovních, a to znamená, že připadá přibližně 2000 členů na jednoho duchovního.

Významné výročí starokatolíků

Dne 8. září 1988 uplynulo 100 let od volby prvního správce biskupství starokatolické církve v ČSSR. Toho dne byl na 10. synodě, konané ve Vídni, jednomyslně zvolen správcem biskupství Miloš Cech, bratr našeho národního básníka Svatopluka Čecha.

Církev starokatolická vznikla z odporu proti dogmatu o neomylnosti římského papeže. Starokatolíčtí biskupové se postavili i vůči některým dalším papežským výnosům, zejména dogmatu o tělesném nanebevzetí Panny Marie. Středem bohoslužeb je zvěstování Božího slova a liturgická výsluha večere Páně.

Adventistka ministryní v Nigérii

Sestra Modupe Folosade Adeogunová by. a jmenována ministryní pro sociální rozvoj, mládež a sport v nejlidnatějším africkém státě Nigérii.

Sestra Adeogunová po ukončení univerzitních studií v Ilbadanu působila jako novinářka v Londýně, New Yorku, kanadském Winnipegu a nakonec v Lagosu, hlavním městě Nigérie, kde byla redaktorkou listu „Daily Times“.

Laický kazatel na Jamajce přivedl ke Kristu 339 lidí

Fitz Henery, člen sboru z Kingstону na Jamajce, vedl v lednu 1988 evangelizaci poblíž Montego Bay, na jejímž závěru bylo pokřtěno 339 lidí. Průměrně se shromáždění účastnilo 2 500 lidí.

Střední Amerika

Ve Středoamerickém oddělení bylo v minulém roce pokřtěno 95 486 věřících. Je to o 13 % více než v roce 1986. Od počátku programu „Žeň 90“ (1. 7. 1985) bylo již připojeno v této oblasti k církvi na vyznání své víry skrze křest 203 879 lidí.

Vysvěcení nových biskupů

Na základě dohody mezi vládou ČSSR a Vatikánem o jmenování nových biskupů římskokatolické církve, byli 11. 6. 1988 vysvěceni v katedrále sv. Víta Jan Lebeda a ThDr. Antonín Liška světicími biskupy pražské arcidiecéze. 12. 6. 1988 byl v Trnavě vysvěcen Ján Sokol biskupem — apoštolským administrátorem trnavské arcidiecéze.

Maratón čtení bible

Norská rozhlasová stanice v Tyrifjordu uspořádala od 5. do 8. prosince 1986 čtyřdenní maratón čtení bible. Studenti adventistické školy z Tyrifjordu se střídali ve čtení, které uveřejňovaná stanice vysílala pro celé Norsko.

NÁSLEDOVÁNÍ

Kdykoliv vidím stopu chodce či lyžaře ve sněhu, musím myslet na toho, kdo tudy šel. Následuji někoho, kdo šel přede mnou.

V tu chvíli se mi vždy znovu vybaví výzva Pána Ježíše Krista, kterou adresoval konkrétní postavě Nového zákona, ale prostřednictvím evangelia patří nám všem.

Pojď za mnou! (Mat 9,9), tak zní jeho výzva. Následuj mne! Je to naprosto konkrétní slovo určené každému z nás. Neptá se tě, co si myslíš o Kristu, zda souhlasíš či ne, zda chceš vyjít nebo o tom alespoň uvažuješ...

Výzva zní naprosto jednoznačně: Pojď! Nejsi dotázán na názor je ti určena cesta. Jsi pozván, abys vyšel na cestu za Ježíšem Kristem. Jsi pozván na cestu následování.

Máš jen dvě možnosti — odpovědět ano, nebo ne. Kristus tě staví do konkrétní situace rozhodnutí. Volá tě, abys šel v jeho stopách. On šel před tebou a prošlapal ti cestu.

Jdeš za Mistrem, nemusíš mít strach, jde jen o to nesejít z cesty a jít za ním. Neztrať právě jeho stopu uprostřed všelijakých stop tohoto světa.

On také osvěcuje tvoji cestu. Svítí ti jako jitřenka, která tě po-

vede až k rozednění a přivede do cíle k slavnému setkání s Ježíšem Kristem, kdy skončí smutné dějiny násilí a začne nová budoucnost, Boží království.

Když jde o cestu života, o poslední rozhodnutí, jsi vždy sám, nikdo se nemůže rozhodnout za tebe. Pán tě zastavuje, zve tě na cestu následování, volá tě. Pojď za mnou! Nevíš, co bude v roce, který je před námi. Ale ve všech nejistotách se smíš spolehnout

na toho, který je jistotou nejjistější — na Ježíše Krista.

Vyjdí na jeho cestu, jdi v jeho stopách, uposlechni jeho slovo: POJĎ ZA MNOU! Odevzdáš-li se do jeho péče, můžeš i na prahu nového roku vyznat s D. Bonhoefferem:

„Moc předivná nás tiše obestírá, a proto čekám příští uklidnění. Bůh je dnes s námi, svědčí naše víra, a bude s námi každý nový den.“

LS

